

VEU-centrene og det regionale samspil

VEU-centrene og det regionale samspil

2014

VEU-centrene og det regionale samspil

© 2014 Danmarks Evalueringsinstitut

Trykt hos Rosendahls-Schultz Grafisk a/s

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Bestilles hos:

Alle boghandlere

40,- kr. inkl. moms

ISBN 978-87-7958-748-9

Foto: Thomas Søndergaard

Indhold

Forord	5
1 Resumé	7
2 Indledning	11
2.1 Formål og afgrænsning	12
2.2 Datagrundlag	13
2.2.1 Forundersøgelse	13
2.2.2 Spørgeskemaundersøgelse	14
2.2.3 Interviewundersøgelse	14
2.2.4 Seminar	15
2.2.5 Projektgruppe	15
2.2.6 Rapportens opbygning	15
3 Forventninger og rammer	17
3.1 VEU-centrene i en kontekst	17
3.1.1 VEU-centerkonstruktionen	17
3.1.2 Den geografisk-strukturelle udfordring	18
3.1.3 Arbejdsmarkedets parter og VEU-centrene	20
3.2 Politiske og lovgivningsbaserede forventninger	23
3.2.1 Lovgivningsmæssige krav	23
3.2.2 Udviklingskontrakter med Undervisningsministeriet	24
3.2.3 Et løbende fokus på VEU-centrenes rolle og opgaveløsning	26
3.3 Forventninger og rammer: en opsummering	29

4	Perspektiver på det regionale samspil	31
4.1	Vurderinger af samarbejdet med VEU-centrene	31
4.1.1	Samarbejdet og dets betydning for kerneaktiviteter	32
4.1.2	Opsummering – samarbejdet med de regionale VEU-centre	36
4.2	Vurderinger af VEU-centrene som én indgang for de regionale samarbejdspartnere	36
4.2.1	Samarbejde mellem VEU-centrene i regionen	40
4.2.2	Opsummering – vurderinger af VEU-centrene som én indgang	41
4.3	Vurderinger af VEU-centrenes rolle i samarbejde om analyse og strategier	41
4.3.1	Arbejdet med regionale analyser af kompetencebehov	41
4.3.2	Kendskab til og anvendelse af regionalt strategiarbejde	43
4.3.3	Opsummering – VEU-centrenes rolle i samarbejdet om analyse og strategier	45
4.4	VEU-centrene og erhvervsudviklingsområdet	45
4.4.1	Perspektiver på samarbejdet mellem VEU-centre og vækstfora	46
4.4.2	Perspektiver på udbyttet af samarbejdet mellem VEU-centre og vækstfora	48
4.4.3	Opsummering – VEU-centrene og erhvervsudviklingsområdet	52
4.5	VEU-centrene og beskæftigelsesområdet	52
4.5.1	Perspektiver på samarbejdet mellem VEU-centre og beskæftigelsesråd	53
4.5.2	Perspektiver på udbyttet af samarbejdet mellem VEU-centre og beskæftigelsesråd	55
4.5.3	Opsummering – VEU-centrene og beskæftigelsesområdet	57

Appendiks

Appendiks A:	Dokumentation og metode	59
Appendiks B:	Referencer	63

Forord

Landets 13 VEU-centre blev sat i verden ved indgangen til 2010 for at styrke VEU-indsatsen. I 2012 afsluttede EVA en evaluering af VEU-centrenes hidtidige resultater. Evalueringen havde fokus på de centrale mål for centrene, blandt andet om at skabe mere overskuelighed for brugerne og medvirke til at koordinere informationen om uddannelsesstilbuddene.

Denne rapport tager udgangspunkt i forventningen om, at VEU-centrene ikke alene skal arbejde for at styrke VEU-indsatsen, men også skal samarbejde med andre aktører for at skabe øget samspil mellem VEU-indsatsen og den regionale beskæftigelses- og erhvervsudvikling. Forventningen kommer fx tydeligt til udtryk i udviklingskontrakterne for VEU-centrene.

Undersøgelsen ser på, hvordan uddannelsesinstitutionerne i VEU-centrene og de regionale samarbejdspartnere i vækstfora og beskæftigelsesråd vurderer udbyttet af VEU-centrenes engagement i det regionale samarbejde. Undersøgelsen supplerer dermed de årlige kortlægninger af VEU-centrenes aktiviteter i det regionale samspil.

EVA håber, at rapporten kan give anledninger til dialoger i regionerne og på nationalt niveau om, hvordan der skabes de bedste forudsætninger for et konstruktivt samspil mellem voksen- og efteruddannelsesindsatsen og erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen i regionerne.

Mikkel Haarder
Direktør for EVA

1 Resumé

I 2009 besluttede regeringen at etablere 13 VEU-centre. En af flere tanker bag denne etablering var, at VEU-centrene skulle bidrage til et øget samarbejde og samspil mellem voksen- og efteruddannelsesindsatsen og den regionale beskæftigelses- og erhvervs politik. Denne undersøgelse sætter fokus på VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Rapporten belyser, hvilke vilkår og rammer VEU-centrene er underlagt, og den skitserer, hvordan forskellige aktører vurderer og oplever, at VEU-centrene bidrager til at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling.

Undersøgelsen baserer sig på skriftlige kilder, på data fra en spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af institutioner, der deltager i et VEU-centersamarbejde, samt på kvalitative interviewdata fra interview med nationale aktører og repræsentanter for regionale vækstfora og beskæftigelsesråd.

I denne opsamling præsenterer vi undersøgelsens hovedkonklusioner.

VEU-centrenes forskellige muligheder for at bidrage i det regionale samspil

VEU-centrenes deltagelse i det regionale samarbejde med vækstfora og beskæftigelsesråd har overordnet set til formål at få VEU-indsatsen til at spille bedre sammen med den regionale beskæftigelses- og erhvervs politik.

Rapporten peger på, at en række forskellige vilkår og rammer har betydning for, i hvilken udstrækning VEU-centrene kan få rollen som den aktør, der sikrer, at VEU-indsatsen indgår i et konstruktivt regionalt samspil. For det første afspejler undersøgelsens datagrundlag, at VEU-centrene ikke i alle tilfælde fungerer som en central aktør, der selvstændigt kan løse opgaver og sikre koordinering af de deltagende institutioner, der ofte er drevet af egne interesser. For det andet møder VEU-centrene forskellige geografiske udfordringer, der betyder, at de enkelte VEU-centres muligheder for at leve op til forventninger og krav kan være både reducerede og meget forskellige. Endelig kommer det til udtryk i interviewmaterialet, at arbejdsmarkedets parter, der har væsentlig indflydelse på VEU-centersamarbejdet, udtrykker forskellige forventninger til og ambitioner for VEU-centrenes rolle i det regionale samspil.

VEU-centrenes betingelser og muligheder for at indtage en central rolle i det regionale samspil synes altså i flere tilfælde komplicerede og vanskelige. Det er i lyset af disse vanskeligheder, man må betragte og forstå de regionale aktørers og uddannelsesinstitutionernes vurderinger og oplevelser af de opgaver, VEU-centrene varetager, og den rolle, de udfylder.

Et velfungerende regionalt samarbejde fører ikke af sig selv til bedre opgaveløsning

En forventning til VEU-centrene er, at de fungerer som de regionale samarbejdsparters fælles indgang til uddannelsesinstitutionerne. Det indebærer, at VEU-centrene tager rollen som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet – i dialog med regionens parter på det erhvervs- og beskæftigelsespolitiske område. For at indfri denne forventning er VEU-centrene afhængige af opbakning, både fra de deltagende uddannelsesinstitutioner (partsinstitutionerne) og fra de regionale parter.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt institutionsledere indikerer, at institutionslederne på væsentlige områder tillægger VEU-centrene positiv betydning. Rapporten fremhæver fx, at 87 % af institutionslederne vurderer, at de er tilfredse med den information om det regionale samarbejde, som de modtager fra deres lokale VEU-center. Spørgeskemaundersøgelsen tegner derimod et mere pessimistisk billede af institutionsledernes vurderinger af, hvilken betydning det regionale samarbejde har for kerneaktiviteterne og opgaveløsningen på de enkelte institutioner, fx om samarbejdet fører til nye udviklingstiltag eller øget uddannelsesaktivitet. En nærmere analyse af data viser, at værtsinstitutioner generelt er væsentligt mere positive end partsinstitutionerne i deres vurdering af, om VEU-centrenes dialog med vækstfora og beskæftigelsesråd gavner deres arbejde. Skarpt trukket op indikerer data fra spørgeskemaundersøgelsen, at institutionslederne generelt finder samarbejdet velfungerende, men at et velfungerende samarbejde ikke i sig selv medfører bedre opgaveløsning, fx i form af bedre vejledning eller bedre indsatser over for særlige grupper.

Interviewene med de regionale aktører kan bidrage til at kaste lys over denne umiddelbare modstrid. Analysen af interviewene med de regionale repræsentanter peger på, at selve karakteren og organiseringen af samarbejdet har betydning for, om samarbejdet opleves som værdifuldt for opgaveløsningen. Hvor det regionale samarbejde i nogle regioner synes formaliseret og solidt forankret, beskrives det i andre regioner som et ad hoc-samarbejde eller som et samarbejde, der er præget af konflikter eller geografisk-strukturelle udfordringer. Hvor repræsentanter fra vækstfora og beskæftigelsesråd i nogle regioner fremhæver den effektivitet og det udbytte, de får af at arbejde sammen med VEU-centrene, peger andre på, at geografisk-strukturelle udfordringer såvel som konkurrence mellem uddannelsesinstitutioner og VEU-centre fra samme region udgør en barriere for samarbejdet.

Repræsentanter fra nogle regioner fremhæver, at deres samarbejde med VEU-centrene, fx om at udvikle analyser og strategier, er veludbygget, meningsfuldt og udbytterigt, og de lægger vægt på, at VEU-centrene løser en opgave, der modvirker, at de forskellige aktører laver "dobbeltarbejde". Repræsentanter fra andre regioner problematiserer modsat samarbejdet og fremhæver værdien af, at de enkelte regionale aktører hver især udarbejder netop de analyser og strategier, de har brug for. I flere tilfælde bemærkes det, at det regionale samarbejde godt kan være meningsfuldt og udbytterigt, selvom man som regional aktør i nogle tilfælde vil vælge at gå uden om VEU-centrene. Det handler om, at VEU-centrenes funktion som en fælles indgang til de deltagende institutioner i nogle tilfælde kan betragtes som "den lette vej", der kan effektivisere dialogen med uddannelsesinstitutionerne, mens det i andre tilfælde, hvor man fx har brug for en direkte dialog med en bestemt leder af en uddannelsesinstitution, kan betragtes som en mere "indirekte" og besværlig vej at gå via VEU-centeret.

VEU-centrene og erhvervsudviklingsområdet

Rapporten anlægger et specifikt fokus på, hvordan institutionslederne og de regionale repræsentanter for vækstforaene vurderer og oplever, at VEU-centrene understøtter den regionale erhvervsudvikling. Igen bemærkes det, at både institutionsledere og repræsentanter for vækstfora er delte i deres holdninger. Fx vurderer 51 % af institutionslederne, at de i høj grad eller i nogen grad oplever, at det VEU-center, de er tilknyttet, understøtter den regionale erhvervs- og vækstudvikling. Vurderingerne og holdningerne må også ses i en regional kontekst, hvor geografiske udfordringer og konkurrence flere steder synes at have stor betydning for samarbejdet. I rapporten fremhæves det, at nogle vækstfora lægger vægt på, at de har formået at bryde en nedadgående spiral og udvikle samarbejdet med deres VEU-centre. Disse vækstfora forklarer, at de har fået et velfungerende og frugtbart samarbejde ved at tage samarbejdet alvorligt og prøve at få indblik i hinandens praksis og arbejdsbetingelser. En anden central pointe i rapporten er, at det konkrete samarbejde om regionale projekter identificeres som en løftestang til udvikling i de regioner, der vurderer, at de har et velfungerende samarbejde.

VEU-centrene og beskæftigelsesområdet

Også på beskæftigelsesområdet hersker der delte holdninger til og forskellige erfaringer med VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Rapporten peger på, at institutionsledere og repræsentanter for beskæftigelsesråd er delte i deres holdninger både til selve samarbejdet og til udbyttet af det, og at de nævner geografiske udfordringer og konkurrence mellem institutioner som forklaringer på, at gode intentioner ikke altid indfries. Som på erhvervsområdet identificerer rapporten, at opadgående og nedadgående spiraler har betydning for VEU-centrenes rolle i det regionale samspil: Informanter, der understreger, at de indgår i et velfungerende regionalt samarbejde, tillægger også VEU-centrenes rolle og det regionale samarbejde værdi, og de bemærker, at samarbejdet har betydning for deres mulighed for at opfylde de forventninger, der er stillet til dem. Informanter, der betragter samarbejdet som mindre velfungerende, ser i mindre grad et po-

tentiale i samarbejdet. De fremhæver derimod, hvordan indbyrdes konkurrence, interessemod-sætninger og geografisk-strukturelle forhold betyder, at udbyttet af samarbejdet kan være vanskeligt at få øje på. Institutionslederne har dog en mere positiv vurdering af udbyttet af samarbejdet på beskæftigelsesområdet end på erhvervs- og vækstområdet.

2 Indledning

Som led i arbejdet med at styrke VEU-indsatsen besluttede regeringen i 2009 at etablere 13 VEU-centre. Som det fremgår af lovteksten fra 2009, har VEU-centrene overordnet set fået tre opgaver. De skal sørge for, at der er større overskuelighed for brugere med hensyn til uddannelses tilbud, de skal medvirke til at koordinere det virksomhedsopsøgende arbejde, og endelig skal de bidrage til at afdække behov for samt koordinere og iværksætte analysearbejde i forhold til uddannelsesindsatsen (LOV nr. 1100 af 30.11.2009). En mere indirekte forventning til VEU-centrene fremgår af bemærkningerne til lovteksten (LBK nr. 381 af 26.3.2010, § 9 c, stk. 2), der lægger op til et øget samarbejde og samspil mellem VEU-indsatsen og hhv. den regionale beskæftigelsespolitik og den regionale erhvervs politik. Denne mere indirekte forventning om et øget regionalt samspil er genstand for undersøgelsen, der ligger til grund for denne rapport.

Hvor de nærmere forventninger til VEU-centrenes rolle altså ikke er præciseret i lovgrundlaget, fremgår det blandt andet af VEU-rådets temadrøftelser, at VEU-centrene spiller en central rolle i forhold til at skabe en tættere kobling mellem uddannelsespolitik, beskæftigelsespolitik og erhvervs- og vækstpolitik, blandt andet ved at institutionerne bliver inddraget i større regionale projekter og i de strategiske drøftelser for udvikling af det regionale arbejdsmarked (VEU-rådet 2011). Samtidig hersker der mange forskellige og ofte modsatrettede forventninger og ønsker til VEU-centrenes rolle i samarbejdet.

De to overordnede kontekstuelle forhold, at loven ikke præciserer, hvordan VEU-centrene skal indgå i samarbejdet, og at der samtidig er mange forskellige interesser i spil, udfordrer VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Denne undersøgelse stiller skarpt på dette forhold: Hvilke forskellige krav, holdninger og forventninger er der til VEU-centrenes rolle i det regionale samarbejde? Hvordan vurderer de regionale samarbejdspartnere og udbydere af VEU-centrenes rolle i forhold til disse forventninger? Hvordan ser VEU-centrenes muligheder for at udfylde rollen ud til at blive påvirket af forskellige forventninger og holdninger til, hvordan VEU-centrene skal agere i det regionale samarbejde?

Undersøgelsen skal ses i sammenhæng med flere af Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) tidligere evalueringer.¹ EVA gennemførte en evaluering af VEU-centrene i 2012, der pegede på det dilemma, at VEU-centrene på den ene side har brug for handlings- og beslutningskraft for at kunne løse en række komplekse og historisk set vanskelige opgaver, mens VEU-centerkonstruktionen på den anden side har en lav grad af sammenhængs- og ledelseskraft (EVA 2012, s. 29). Det regionale samarbejde mellem VEU-centrene, vækstfora og beskæftigelsesråd hører til disse komplekse og vanskelige opgaver, fordi samarbejdet skal bidrage til at få VEU-indsatsen til at spille bedre sammen med den regionale beskæftigelses- og erhvervs politik.

2.1 Formål og afgrænsning

Denne undersøgelse har til formål at belyse og analysere centrale vilkår for, forventninger til og vurderinger af VEU-centrenes deltagelse og rolle i det regionale samarbejde.

Undersøgelsen skal besvare følgende spørgsmål:

- 1 Hvilke forventninger er der – på det politiske niveau og blandt centrale aktører – til VEU-centrenes rolle og indsats i det regionale samarbejde i forhold til at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling?
- 2 Hvordan vurderer de regionale samarbejdspartnere, at VEU-centrenes deltagelse i det regionale samarbejde bidrager til at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling?
- 3 Hvordan vurderer udbyderne af VEU, at VEU-centrenes deltagelse i det regionale samarbejde bidrager til at styrke VEU-indsatsen?

Undersøgelsen har fokus på de forskellige forventninger til og vurderinger af VEU-centrenes rolle i det regionale samspil, og gennem en analyse af data vil vi skitsere de muligheder og krav og det krydspres af forventninger, som VEU-centrene er underlagt. Selvom undersøgelsen tegner et billede af centrale aktørers vurderinger af, hvordan VEU-centrene indfrier forventninger til deres rolle og indsats i det regionale samspil, har undersøgelsen ikke gennem selvstændig dataindsamling kortlagt, hvordan VEU-centrene konkret udfylder de roller og indfrier de forventninger, der stilles til dem under de rammer og vilkår, de aktuelt er underlagt.² Som vi har gjort nærmere rede for i appendiks A, har projektet dermed ændret fokus og analysedesign undervejs i processen, hvilket først og fremmest kommer til udtryk ved, at denne rapport fremlægger resultaterne fra en under-

¹ De nye VEU-centre – erfaringer fra VEU-centrenes etablering (midtvejsevaluering), EVA 2010, Virksomhedernes brug og vurdering af AMU – status i 2011 og udviklingen siden 2007, EVA 2011, Virksomhedernes kendskab til og tilfredshed med VEU-centrene, EVA 2012, Evaluering af VEU-centrene – vurdering af styreform, samarbejde og resultater, EVA 2012.

² Se appendiks B for referencer til afrapporteringer for de enkelte VEU-centre samt Undervisningsministeriets sammenfatninger om det regionale samspil.

søgelse snarere end en evaluering. Denne undersøgelse har altså hverken som ambition at kortlægge praksis eller at vurdere, om VEU-centrene lever op til de identificerede forventninger. Derimod bidrager undersøgelsen med et internt og et eksternt blik på VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Sammen med EVA's øvrige undersøgelser af VEU-centrene kan den bidrage til at tegne et større og mere nuanceret billede af VEU-centrene og deres rolle i det regionale samspil.

2.2 Datagrundlag

Undersøgelsens samlede datamateriale består af skriftlige kilder (dokumentstudie), kvantitative data (spørgeskemaundersøgelse) samt kvalitative data (interviewundersøgelse), der tilsammen har til formål at belyse forskellige forventninger til og vurderinger af VEU-centrenes rolle i det regionale samarbejde. Desuden har vi midtvejs i undersøgelsesforløbet afholdt et seminar, hvor undersøgelsens foreløbige resultater blev præsenteret med henblik på at give deltagerne mulighed for at give deres perspektiver på og fortolkninger af undersøgelsesresultaterne.

Nedenstående afsnit skitserer kort undersøgelsens elementer. Spørgeskemaundersøgelsen beskrives mere uddybende i appendiks A.

2.2.1 Forundersøgelse

Som afsæt for undersøgelsen har vi gennemført en forundersøgelse bestående af dokumentstudier og baggrundsinterview med interessenter og nøglepersoner.

Dokumentstudie

Forud for spørgeskemaundersøgelse og interview har vi gennemført et dokumentstudie af lovttekster, VEU-centrenes afrapporteringer³ for udviklingskontrakter til Undervisningsministeriet samt diverse notater fra Undervisningsministeriet. Dokumentstudiet har haft til formål at supplere og kvalificere vores dataindsamling og har givet os indsigt i, hvilke forventninger og krav der er til VEU-centrenes samspil med de regionale aktører.

Indledende møder med interessenter

Vi har som en del af forundersøgelsen afholdt møder med interessenter i VEU-centrenes regionale samspil. Disse indledende møder har dels bidraget med baggrundsviden, og dels har de bidraget til at kvalificere dataindsamlingen. Vi har afholdt møder med følgende interessenter:

- Danske Regioner
- DI og DA
- LO.

³ Se appendiks B for referencer til afrapporteringer for de enkelte VEU-centre.

2.2.2 Spørgeskemaundersøgelse

I efteråret 2012 gennemførte vi en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige udbydere, der deltager i et VEU-centersamarbejde, herunder udbydere af både AMU og almen VEU (VUC'erne). Respondenterne var direktører og andre, der repræsenterer den enkelte institution. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen var at belyse, hvordan udbydere af VEU vurderer, at VEU-centrenes deltagelse i det regionale samarbejde bidrager til udbydernes arbejde med at styrke VEU-indsatsen. Spørgeskemaundersøgelsen har på et systematisk grundlag afdækket, hvordan såvel værts- som partsinstitutioner vurderer den konkrete nytte af VEU-centrenes regionale samarbejde. Spørgeskemaet blev konstrueret med afsæt i dokumentstudiet, der gav anledning til at opstille en række hypoteser om, at det regionale samarbejde har positiv betydning for:

- Tilrettelæggelsen af det virksomhedsopbyggende arbejde, fx ved at dette i højere grad målrettes bestemte typer virksomheder
- Kvaliteten af indholdet i rådgivning og vejledning
- Tilrettelæggelsen af indsatser over for ledige, fx gennem et styrket samarbejde med jobcentre eller deltagelse i jobrotationsprojektet
- Tilrettelæggelsen af indsatser over for jobtruede og andre grupper af beskæftigede
- Uddannelsesaktivitetens omfang og fordeling på uddannelsesstilbud, fx ved at det regionale samarbejde skaber en større efterspørgsel efter bestemte uddannelser.

Svarprocenten i spørgeskemaundersøgelsen var på 79, hvilket vi vurderer som tilfredsstillende.

2.2.3 Interviewundersøgelse

Som led i dataindsamlingen gennemførte EVA's projektgruppe telefoniske interview med følgende målgrupper:

Nationale aktører:

- DA og DI
- LO
- Danske Regioner.

Regionale aktører:

- Repræsentanter for de regionale vækstfora
- Repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd.

Formålet med interviewundersøgelsen var at skabe overblik over og indblik i de forskellige forventninger, VEU-centrene står over for i arbejdet med at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling. Interviewundersøgelsen skulle desuden give viden om, hvordan de regionale samarbejdspartnere vurderer VEU-centrenes deltagelse, rolle og bidrag i det regionale samarbejde.

Interviewene med de nationale aktører har især bidraget med at tydeliggøre forventningerne til VEU-centrene og deres rolle i det regionale samspil. De regionale aktører var hhv. repræsentanter for hvert af de seks regionale vækstfora og repræsentanter for hvert af de fire regionale beskæftigelsesråd. I disse interview efterspurgte vi eksempler på både velfungerende og mindre velfungerende samarbejde med VEU-centrene, og vi spurgte til de regionale aktørers vurderinger af VEU-centrenes deltagelse, rolle og bidrag i det regionale samarbejde.

2.2.4 Seminar

Repræsentanter for VEU-centrene, regionerne, de regionale vækstfora, de regionale beskæftigelsesråd samt Undervisningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, KL og Danske Regioner deltog sammen med EVA i et seminar på Fyn 5. marts 2013 for at diskutere, hvordan VEU-centrene i samarbejde med regionale aktører kan fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling gennem en styrket VEU-indsats. Seminaret tog afsæt i en præsentation af hovedresultater fra EVA's dataindsamling. Seminaret bidrog med at perspektivere resultaterne af dataindsamlingen. De forskellige reaktioner og perspektiver på delresultaterne, som vi fremlagde på seminaret, bidrog desuden med at understøtte vores analyse af data, der peger på, at VEU-centrene agerer i et krydspres af forventninger til, hvilken rolle de skal spille i det regionale samspil.

2.2.5 Projektgruppe

Undersøgelsen er gennemført af en projektgruppe på EVA bestående af følgende personer:

- Specialkonsulent Michael Andersen
- Evalueringskonsulent Morten Brock
- Specialkonsulent Mia Lange
- Evalueringsmedarbejder Nicoline Jonassen
- Metodemedarbejder Signe Neerup Lassen
- Metodekonsulent Kristine Als Velling.

Rapporten er skrevet af Mia Lange, Morten Brock og Michael Andersen.

2.2.6 Rapportens opbygning

Ud over opsamling og indledning indeholder denne rapport følgende kapitler: Kapitel 3 identificerer væsentlige rammer, vilkår og forudsætninger, der har betydning for VEU-centrenes muligheder for at indfri de forventninger, der er til den opgave og den rolle, de skal varetage i det regionale samspil. Kapitel 4 analyserer de centrale aktørers vurderinger af, hvordan VEU-centrene indfrier disse forventninger.

3 Forventninger og rammer

I dette kapitel vil vi identificere væsentlige rammer, vilkår og forudsætninger, der har betydning for VEU-centrenes muligheder for at indfri de forventninger, der er til den opgave og den rolle, de skal varetage i det regionale samspil.

De forventninger og rammer, vi har identificeret, danner tilsammen grundlaget for vores analyser i kapitel 4, der fokuserer på de erfaringer, vurderinger og holdninger, de regionale aktører og institutionsledere giver udtryk for, når vi spørger ind til VEU-centrenes regionale rolle.

3.1 VEU-centrene i en kontekst

For at kunne forstå, hvilke muligheder VEU-centrene har for at agere i arbejdet med at leve op til de formelle forventninger og krav, de er underlagt, er det relevant indledningsvist at rette blikket mod nogle væsentlige kontekstuelle forhold. Vi vil først se nærmere på selve VEU-centerkonstruktionen, og derefter vil vi fokusere på nogle særlige udfordringer, der knytter sig til geografiske og strukturelle forhold. Endelig vil vi præsentere arbejdsmarkedets parters holdninger og forventninger til og indflydelse på VEU-centrenes konstruktion og praksis.

3.1.1 VEU-centerkonstruktionen

VEU-centrene har som udgangspunkt en beskeden særskilt økonomisk ramme og en begrænset opgaveprofil, ligesom centerrådet, der alene er rådgivende, har et lille råderum. Herudover har VEU-centrene en ledelse, der er stærkt forankret på de enkelte værtsinstitutioner (EVA 2012, Hovard Pedersen m.fl. 2013). VEU-centrenes styrke og betydning er derfor helt afhængig af værts- og partsinstitutionernes opbakning.

EVA's evaluering af VEU-centrene (2012) konstaterede, at der på en række institutioner var en lav grad af opbakning til VEU-centerideen og et svagt ledelsesmandat til VEU-centercheferne. Man kan blandt andet betragte dette forhold i lyset af historiske uoverensstemmelser om valg af værtsinstitution og en grundlæggende skepsis over for VEU-centerideen. I *En fortælling om AMU* fremhæver Hovard Pedersen m.fl. (Hovard Pedersen m.fl. 2013, s. 51) som et eksempel på så-

danne historiske uoverensstemmelser, at skolerne i kun 6 af de 13 geografiske dækningsområder kunne blive enige om at indstille én skole som værtsinstitution. Skolerne i de syv andre geografiske dækningsområder var ikke i stand til at nå til enighed. Hovard Pedersen m.fl. vurderer, at den skepsis, som en række ledere af institutioner, der udbyder AMU, har i forhold til VEU-centeridéen, bygger på en bekymring for, at VEU-centrene vil begrænse de enkelte institutioners selvbestemmelsesret og mulighed for at drive forretning. Den skepsis, der beskrives her, er vigtig at medtænke, når vi senere i rapporten ser nærmere på, hvordan lederne af de institutioner, der deltager i VEU-centersamarbejdet, vurderer udbyttet af VEU-centrenes regionale samarbejde.

VEU-centrenes afhængighed af opbakning fra de deltagende institutioner i VEU-centersamarbejdet har også betydet, at samarbejdet i forskellige VEU-centre udvikler sig i forskellige hastigheder. Hovard Pedersen m.fl. fremhæver netop dette forhold i deres problematisering og nuancering af ministeriets vurdering (2011), der peger på, at VEU-centrene er nået meget langt på meget kort tid i det første år, og at VEU-centrene har etableret sig som den samlede aktør på det regionale samarbejde. I forlængelse heraf tilføjer de følgende vurdering:

Men den generelt positive vurdering af VEU-centrenes resultater dækker over, at VEU-centrene konkret udvikler sig i forskellige hastigheder. Forskelle der blandt andet skyldes, at de forskellige VEU-centre har en forskellig historie både i forbindelse med VEU-centerdannelsen og med gode som dårlige erfaringer fra skolesamarbejde forud for VEU-centerdannelsen i de regionale kompetencecentre og i voksenvejledningsnetværkene. Forskellene ses også ved, at der stadig er institutioner, der er for fodsælende med at engagere sig forpligtende i VEU-center samarbejdet, og som stadig arbejder ud fra en strategi, hvor de optræder som privatpraktiserende uddannelsesforretninger på VEU-området. (Hovard Pedersen m.fl. 2013, s. 52).

Opsummerende tegner både EVA's evaluering af VEU-centrene (2012) og *En fortælling om AMU* (Hovard Pedersen m.fl. 2013) et billede af, at de enkelte VEU-centres muligheder for at leve op til forventninger og krav kan være meget forskellige, og at VEU-centerkonstruktionen har iboende potentiale til interne modsætninger. VEU-centerkonstruktionen er derfor udfordret både økonomisk og ledelsesmæssigt og i forhold til afhængigheden af institutioner, der ofte vil være drevet af interesser, der ikke er sammenfaldende med VEU-centrenes. Hertil kommer, at VEU-centrene i det hele taget står over for et forventningspres, hvilket fx kommer til udtryk i de udviklingskontrakter, der indgås med Undervisningsministeriet (se afsnit 3.2.2).

3.1.2 Den geografisk-strukturelle udfordring

En anden problemstilling, der er væsentlig at fremhæve for at forstå VEU-centrenes vilkår og rammer, er, at der synes at knytte sig en strukturel udfordring til VEU-centrenes geografiske dækningsområde. I forbindelse med etablering af de 13 VEU-centre blev det tilstræbt, at opde-

lingen af de geografiske dækningsområder skulle være hensigtsmæssig i forhold til den kommunale og regionale opdeling af landet. På trods af dette sigte giver de forskellige opdelinger på hhv. det beskæftigelsespolitiske, det erhvervspolitiske og det uddannelsespolitiske område koordineringsmæssige udfordringer. Flere af høringssvarene til lovforslaget om VEU-centrene handler netop om geografiske dækningsområder. I forlængelse heraf bemærker Undervisningsministeriet⁴:

Ved den geografiske opdeling af landet i 8-14 geografiske dækningsområder for VEU-centrene vil det bl.a. blive tilstræbt, at opdelingen er hensigtsmæssig i forhold til den kommunale og regionale opdeling af landet.

Selvom det foreslåede antal VEU-centre ikke svarer til antallet af regioner i Danmark, bemærker ministeriet, at den geografiske opdeling mellem VEU-centrene skal være hensigtsmæssig i forhold til den kommunale og regionale opdeling af landet. Desuden udtrykker ministeriet en forventning om at VEU-centrene i regionen arbejder sammen (Undervisningsministeriet 2009, s. 5).

De 13 VEU-centre, som blev resultatet af processen, respekterer kommune- og regionsgrænser på den måde, at alle kommuner befinder sig inden for ét VEU-centers geografiske dækningsområde, og at VEU-centrenes geografiske dækningsområder ikke går på tværs af regionsgrænserne. Hver af de fem regioner har således to, tre eller fire VEU-centre inden for deres geografiske område⁵. Dette gør det på den ene side entydigt, hvilke regioner, kommuner og aktører de enkelte VEU-centre skal forholde sig til i deres regionale samarbejde om erhvervs- og beskæftigelsesudvikling. På den anden side skaber den konkrete opdeling nogle andre, mere strukturelle udfordringer med behov for, at VEU-centrene koordinerer deres indsatser.

I forbindelse med strukturreformen fra 2007 inddelte man landet i fem regioner og 98 kommuner. Ved samme lejlighed etableredes som erstatning for de tidligere statslige arbejdsformidlinger de kommunale jobcentre, der fik til opgave at formidle job til ledige, samtidig med at ansvaret for beskæftigelsesindsatsen blev pålagt kommunalbestyrelserne. For at overvåge og analysere udviklingen på det regionale arbejdsmarked, herunder til brug for jobcentrene, etableredes fire statslige beskæftigelsesregioner med hver sit beskæftigelsesråd: 1) Region Nordjylland, 2) Region Midtjylland, 3) Region Syddanmark samt 4) Region Hovedstaden og Region Sjælland (BEK nr. 731 af 15.6.2010). Denne inddeling giver forskellige geografiske udfordringer, hvor nogle regioner er mere udfordret end andre, fx dækker Beskæftigelsesregion Hovedstaden, to regioner og har flere

⁴ Notat om høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser (etablering af VEU-centre og centerråd m.v.), http://www.ft.dk/samling/20091/lovforslag/L52/som_fremsat.htm#dok.

⁵ Region Nordjylland har to, Region Midtjylland har tre, Region Syddanmark har fire, Region Sjælland har to, og Region Hovedstaden har to VEU-centre.

uddannelsesinstitutioner og et befolkningsgrundlag, der både er omfangsmæssigt større og mindre homogent end de øvrige tre beskæftigelsesregioner.

Opsummerende får de enkelte VEU-centre, ud over deres grundlæggende koordinationsopgave inden for deres eget geografiske dækningsområde, en kompleks koordineringsopgave i forhold til andre VEU-centre, som hører til de geografiske områder, der er dækket af landets forskellige vækstfora og beskæftigelsesråd.

3.1.3 Arbejdsmarkedets parter og VEU-centrene

I dette afsnit dykker vi ned i dele af vores datamateriale. Hvor de forrige to afsnit er baseret på en analyse af skriftlige kilder fra vores forundersøgelse, trækker vi i dette afsnit på data fra vores interview med repræsentanter for LO og DA. Når vi har fundet det relevant at præsentere LO og DA's forskellige holdninger til og visioner for VEU-centersamarbejdet i et kapitel om vilkår og rammer, hænger det sammen med, at arbejdsmarkedets parter har væsentlig indflydelse på VEU-centersamarbejdet, og dermed har de mulighed for at påvirke, hvordan VEU-centrene skal bidrage i det regionale samspil. LO's og DA's holdninger og forventninger har, ligesom de vilkår og rammer, vi har identificeret i de to første afsnit i dette kapitel, en væsentlig betydning for de muligheder, VEU-centrene har for at agere i det regionale samspil.

Overordnet set har arbejdsmarkedets parter central betydning for VEU-centrene på to områder: 1) De har haft væsentlig indflydelse på VEU-centrenes tilblivelse, forstået på den måde, at kompromisset mellem arbejdsmarkedets parter udgør grundlaget for VEU-centerkonstruktionen, og 2) arbejdsmarkedets parter er i vidt omfang repræsenteret lokalt i skolebestyrelser, centerråd m.fl., og de er herigennem med til at præge VEU-centrenes prioriteringer og aktiviteter.

Når DA og LO, som interviewene peger på, har forskellige holdninger og forventninger til VEU-centrene, kan det have væsentlig betydning for samspillet mellem VEU-centrene og de øvrige regionale aktører. I interviewundersøgelsen kan vi identificere flere punkter, hvor LO og DA udtrykker divergerende holdninger til, hvilken rolle de ser VEU-centrene har i det regionale samspil. Vi har fremhævet nogle af de mest centrale perspektiver nedenfor.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvilken rolle VEU-centrene fremadrettet skal spille i det regionale samarbejde, sporer vi forskellige perspektiver hos DA og LO. Informanten fra DA beskriver, at organisationen "som udgangspunkt har været lidt tilbageholdende i forhold til VEU-centrene og etableringen af dem". Denne tilbageholdenhed over for VEU-centrene er ikke at finde hos LO, der udtrykker, at organisationen gerne ser, at VEU-centrene får en styrket rolle, og forventer, at de "opfylder rollen som én indgang til to verdener (...) en verden af almene kompetencer og en verden af erhvervsrettede kompetencer". Desuden forventer LO, "at VEU-centrene også bliver

omdrejningspunktet i forhold til kontakten til beskæftigelsessystemet og kontakten til det erhvervspolitiske system”.

Som repræsentanten for LO udtrykker, er der en bevidsthed om, at arbejdsmarkedets parter har forskellige holdninger, og at LO i højere grad end DA deler forventninger med Undervisningsministeriet, fx om, at VEU-centrene bør have en stærk rolle i det regionale samspil:

Der er rimeligt stort sammenfald mellem vores forventninger og Undervisningsministeriets forventninger (...) Men der er måske forskel på vores forventninger i forhold til at bruge VEU-centrene som strategisk redskab i forhold til arbejdsgivernes forventninger (...) Der er forskel på ambitionsniveauet (...), hvor vi forventer at bruge det som et strategisk instrument, [ser] arbejdsgiverne [det] måske mere som et beredskabsinstrument.

DA's tilbageholdenhed over for VEU-centrene hænger modsat sammen med, at DA vægter, at uddannelserne skal være styret af virksomhedernes efterspørgsel, og at den direkte kontakt mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner er udmærket til at sikre denne styring. Ifølge informanten for DA skal uddannelser og kurser:

... kunne udbydes frit og efter virksomhedernes efterspørgsel. Uddannelsesinstitutionerne skal være suveræne i forhold til dette (...) Mange virksomheder har en god kontakt til [uddannelsesinstitutionerne]. De behøver ikke at gå igennem et VEU-center for at få opfyldt deres uddannelsesbehov.

Eftersom DA finder den direkte kontakt mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner tilstrækkelig til at sikre en fornuftig styring af VEU-udbydernes kursusudbud i forhold til virksomhedernes efterspørgsel, ligger det naturligt i forlængelse heraf, at organisationen ser en risiko for, at VEU-centrene bliver en overflødig institutionsform. DA er derfor optaget af at få indblik i, hvad VEU-centrene særligt kan bidrage med:

De skal på en eller anden måde skabe noget merværdi (...) Hvad er det, man får, som man ikke ville kunne få uden et VEU-center? Der følger vi det meget tæt (...) Man skal passe på, det ikke bliver en overflødig ny institutionsform (...) oven over det andet (...) [Vi har været] opmærksomme på, at de ikke fik deres egne kompetencer i forhold til uddannelsesinstitutionerne.

Mens DA altså som udgangspunkt er tilbageholdende over for VEU-centrene, ser LO et klart behov for VEU-centre, der udgør en fælles indgang til almene og erhvervsrettede kompetencer og bidrager til at samle uddannelsespolitik, vækstpolitik og beskæftigelsespolitik regionalt:

VEU-centrene på VEU-området er det ene tandhjul af tre i den vækst- og beskæftigelsesmaskine, der er behov for (...) På nationalt plan er der behov for en samordning og kontakthjul mellem de nationale råd (...) Det samme er der behov for regionalt (...) VEU-centrene kan fx være en aktør i forbindelse med realkompetencevurderinger (...) i forhold til at få voksne løftet kompetencemæssigt hurtigt (...) og ved at have øret mod jorden i forhold til nye retninger, vi skal fokusere på.

I modsætning til LO's ønske om VEU-centre, der spiller en central rolle, ønsker DA at fastholde VEU-centrene i at have en koordinerende rolle, så VEU-udbyderne ikke mister ansvar:

Vi vil godt sikre, at det virksomhedsopsøgende arbejde bliver koordineret effektivt (...), og at der bliver skabt et overblik og en gennemskuelse i forhold til udbuddet (...) De skal også understøtte regionale og kommunale initiativer (...) Det er den rolle, de blev etableret på, og det er den rolle, vi holder dem fast i, og ikke andre (...) [Vi holder] fast i, at der ikke sker et glid af kompetencer fra uddannelsesudbyderne.

Desuden giver DA udtryk for et ønske om, at VEU-centrene skal ses som en ekstra indgang til uddannelsesinstitutionerne snarere end én fælles indgang. DA vægter således, at der fortsat skal være mulighed for direkte samarbejde mellem de enkelte skoler og virksomhederne.

På tværs af interviewene tegner der sig altså et billede af forskellige og til tider modsatte forventninger og ønsker fra DA og LO om VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Mens DA er optaget af, at VEU-centrene ikke opbygger noget, som arbejdsgiverne ser som en unødvendig institutionel overbygning, ønsker LO, at VEU-centrene spiller en mere strategisk og proaktiv rolle. Den forskellige opfattelse mellem arbejdsmarkedets parter af, hvad VEU-centrene kan og skal, identificeres også af andre (se fx Hovard Pedersen m.fl., 2013, s. 49).

Arbejdsmarkedets parter forskellige syn på VEU-centrene er interessant, også i en regional sammenhæng, fordi de spiller så stor en rolle i forhold til ledelsen og udviklingen af VEU-indsatsen, og fordi de sidder repræsenteret i en række sammenhænge, hvor man må forvente, at de gør deres indflydelse gældende. Arbejdsmarkedets parter er fx repræsenteret i uddannelsesinstitutionernes bestyrelser og herigennem også i VEU-centrenes centerråd.

I det følgende vil vi gennemgå de politiske og de lovgivningsbaserede forventninger til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil.

3.2 Politiske og lovgivningsbaserede forventninger

Dette afsnit giver et overblik over de politiske og lovgivningsbaserede krav og forventninger, der stilles til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Forventningerne fremgår af en rammelov og af de udviklingskontrakter, som værtsinstitutionerne indgår med Undervisningsministeriet. Desuden har vi identificeret en række øvrige forventninger, som er formuleret i fx notater fra Undervisningsministeriet. De sidstnævnte forventninger er VEU-centrene ikke forpligtet til at indfri, men forventningerne bidrager dels til at udfolde de generelt formulerede forventninger i rammeloven og de detaljerede mål og indikatorer i udviklingskontrakterne. Dels bidrager de til at illustrere, hvordan VEU-centrene står i et til tider modsatrettet forventningspres i det regionale samspil.

I det følgende gennemgår vi en række centrale dokumenter for at belyse lovgivernes og Undervisningsministeriets forventninger til VEU-centrenes regionale rolle med særligt henblik på det regionale samarbejde for at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling gennem en styrket VEU-indsats. Indledningsvist gennemgår vi selve lovgrundlaget for VEU-centrene, og herefter kaster vi et blik på udviklingskontrakterne og på øvrige dokumenter, der giver indblik i forventninger til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil.

3.2.1 Lovgivningsmæssige krav

Som vi var inde på i indledningen til denne rapport, er lovgrundlaget for VEU-centrene (LBK nr. 381 af 26.3.2010 § 9 a) en rammelov, og forventningerne til VEU-centrenes regionale rolle er derfor formuleret meget generelt. VEU-centrene skal koordinere det virksomhedsopsøgende arbejde og markedsføringen og rådgivningen af virksomheder og ansatte, og de skal koordinere og iværksætte analysearbejde i forhold til uddannelsesindsatsen. Hertil kan evt. komme andre relevante opgaver, og der lægges dermed op til den mulighed, at VEU-centrene selv kan udvikle og præge opgaver, blandt andet i det regionale samspil.

Udgangspunktet for, at VEU-centrene kan spille en regional rolle, fremgår mere eksplicit af bemærkningerne til lovforslaget. Her står der, at hvert VEU-center skal dække et geografisk område, og at der skal være fokus på, at virksomheder, ansatte og borgere får mulighed for:

... at få dækket deres uddannelsesbehov i nærområdet og således at det politiske ønske om regional uddannelsesdækning bliver tilgodeset i VEU-centrenes virke. (Bemærkningerne, afsnit 1).

Krav om et regionalt samspil kommer desuden til udtryk i LBK 381 af 26.3.2010, § 9 c, stk. 2, hvoraf det fremgår, at bestyrelserne for værtsinstitutionerne, der varetager VEU-centerfunktionen, årligt skal udarbejde en beretning til VEU-rådet om samspillet med de regionale aktører, ressourcer og aktiviteter. Hvor lovkravene til, hvad VEU-centrenes rolle skal være i forhold til det regionale samspil, altså ikke er nærmere præciseret, etableres der via lovgivningen en mekanisme,

der sikrer, at VEU-rådet løbende bliver informeret om, hvordan VEU-centrene forvalter deres rolle i forhold til det regionale samspil. Opsummerende kan man altså udlede af lovgrundlaget, at VEU-centrene er underlagt følgende krav:

- VEU-centrene skal bidrage til regional uddannelsesdækning i forhold til virksomheder, ansatte og borgere.
- Bestyrelserne for værtsinstitutionerne, som varetager VEU-centerfunktionen, skal årligt udarbejde en beretning til VEU-rådet om samspillet med de regionale aktører, ressourcer og aktiviteter.

Hvor forventninger om, at VEU-centrene spiller en central rolle i det regionale samarbejde, er formuleret generelt i lovgrundlaget, bliver forventninger til samspillet mere tydelige og konkrete i de udviklingskontrakter, som værtsinstitutionerne indgår med Undervisningsministeriet. Udviklingskontrakterne, der er i fokus i nedenstående afsnit, giver ministeriet mulighed for at sikre, at de enkelte VEU-centre forholder sig til bestemte forventninger.

3.2.2 Udviklingskontrakter med Undervisningsministeriet

VEU-centrene er forpligtet til at indfri de forventninger, som er formuleret i de udviklingskontrakter, de enkelte værtsinstitutioner for VEU-centrene skal indgå med ministeriet. Det er først og fremmest i udviklingskontrakterne, at forventningerne til VEU-centrenes regionale samarbejde om beskæftigelse og erhvervsudvikling bliver operationaliseret.

Af bekendtgørelsens § 1 fremgår det, at bestyrelsen for en uddannelsesinstitution, der varetager VEU-centerfunktionen, indgår en udviklingskontrakt med ministeriet for en toårig periode⁶. Som det fremgår af nedenstående, kan man betragte udviklingskontrakterne som væsentlige og meget konkrete styringsredskaber, forstået på den måde, at både resultatmål og indikatorer udtrykker eksplicitte krav og forventninger til VEU-centrenes resultater af arbejde og indsatser. De første udviklingskontrakter blev indgået for årene 2010-11, mens den næste række af kontrakter vedrører 2012-13. Kontrakterne er bygget op om fem landsdækkende strategiske indsatsområder for VEU-centrene, og for hvert indsatsområde er der formuleret tilhørende resultatmål og indikatorer. Disse operationaliseres yderligere i beskrivelser af dokumentation og milepæle for det enkelte center. I dette afsnit vil vi præsentere de landsdækkende indsatsområder, der vedrører en klar forventning om, at VEU-centrene skal samarbejde med andre regionale aktører for at styrke samspillet mellem VEU-indsatsen og erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen.

⁶ *Bekendtgørelse om VEU-centre og centerråd nr. 1390 af 10.12.2009.*

I 2010-11 relaterede en af de fem overskrifter for de strategiske indsatsområder (indsatsområde 4) direkte til VEU-centrenes regionale samspil:

- *Styrket samspil mellem voksen- og efteruddannelsesindsatsen og den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling.*

Det tilhørende resultatmål lød:

- *Omstilling og udvikling i virksomheder understøttes i samarbejde med det regionale vækstforum.*

I forlængelse af resultatmålet var der defineret følgende indikator for målopfyldelse:

- *Dialogforum og/eller samarbejdsprojekter mellem VEU-centeret og det regionale vækstforum mv. er etableret.*

I 2012-13 kan man ligeledes identificere et strategisk indsatsområde, der vedrører VEU-centrenes regionale samspil:

- *Voksen- og efteruddannelsesindsatsen fremmer den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling.*

Resultatmål for indsatsen er formuleret som:

- *Kompetenceudvikling målrettet omstilling og udvikling i virksomheder understøttes i samarbejde med det regionale vækstforum.*

Og indikatorerne for, at resultatmålet er nået, er:

- *Koordineret afdækning og analyse af kompetencebehov er implementeret i samarbejde med regionale aktører.*
- *Koncepter for kompetenceudvikling og kompetencepakker er udviklet og afprøvet i samarbejde med private og offentlige virksomheder.*
- *Projekter om kompetenceudvikling for beskæftigede og ledige iværksættes inden for særligt prioriterede regionale indsats/vækstområder.*

Samlet set er det værd at hæfte sig ved, at der er en progression i forventningerne til VEU-centrene i løbet af de to perioder. I 2010-11 var det strategiske indsatsområde, at VEU-indsatsen skulle indgå i et styrket samspil med den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling. Dette mål er i den efterfølgende periode ændret til, at VEU-indsatsen skal *fremme* den – altså en forventning om en mere aktiv rolle i anden periode. Sammenligner vi resultatmålet for 2012-13 med resultatmålet for 2010-11, ses det, at målrettet kompetenceudvikling nu fremgår eksplicit.

Endelig indikerer en sammenligning af indikatorerne tilsvarende, at kravene til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil er skærpet og er blevet mere ambitiøse. Fra 2010-11 til 2012-13 er in-

dikatorerne kvantitativt forøget fra en til tre⁷. Og kvalitativt er forventningen i 2012-13 fx, at behovsanalyser er gennemført sammen med regionale aktører, hvor det i 2010-11 blev vurderet som tilstrækkeligt, at der var etableret dialogfora og/eller samarbejdsprojekter mellem VEU-centrene og de regionale vækstfora.

I arbejdet med at dokumentere graden af målopfyldelse stilles der også her eksplicitte krav til VEU-centrene. De skal tilvejebringe data, der skaber overblik over:

- Antal demonstrationsprojekter gennemført i virksomheder
- Kompetenceudvikling i antal virksomheder inden for regionalt prioriterede vækstområder
- Eksterne midler tilvejebragt til regionale projekter.

Hvor det første og det sidste punkt vedrører VEU-centrenes arbejde mere generelt, kan det andet punkt ses i forlængelse af resultatmålet om kompetencebehovsanalyser, der kan danne grundlag for at prioritere vækstområder i regionerne. Der er altså fokus på, at det enkelte VEU-center kan dokumentere, at det arbejder med at øge kompetenceudviklingen i virksomheden inden for regionalt prioriterede vækstområder. Dette understreger betydningen af, at VEU-centrene prioriterer og indgår i det regionale samspil.

3.2.3 Et løbende fokus på VEU-centrenes rolle og opgaveløsning

I ovenstående afsnit har vi præsenteret og gennemgået de krav og forventninger, der formelt kan udledes af lovgivningen. I dette afsnit vil vi identificere forskellige forventninger, som vi tolker og læser ud af dokumenter og aftaler, som ministeret har udarbejdet, blandt andet på grundlag af VEU-centrenes beretninger. Vi er altså i dette afsnit optaget af, hvordan en mere generel politisk bevågenhed over for, hvordan VEU-centrene varetager deres roller og opgaver i det regionale samspil, kan betragtes som et mere implicit lag af forventninger og vurderinger. I afsnittet tager vi afsæt i notater, Undervisningsministeriet har udarbejdet på tværs af VEU-centrenes afrapporteringer, og i aftaler om vækstpartnerskaber indgået med de enkelte vækstfora.

I februar 2010 udarbejdede Undervisningsministeriet med afsæt i 2010-11-indsatsområdet "Styrket samspil mellem voksen- og efteruddannelsesindsatsen og den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling" (præsenteret i forrige afsnit) et notat, der sammenfatter og analyserer VEU-centrenes afrapporteringer om det regionale samspil og diskuterer afrapporteringerne i lyset af drøftelser i forbindelse med besøg på de 13 VEU-centre⁸. I dette notat konstaterer ministeriet i forhold til det konkrete indsatsområde:

⁷ Blandt andet som følge af, at to indsatsområder er slået sammen.

⁸ Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsrettet voksenuddannelse, VEU-centre resultater 2010, 8.2.2011.

VEU-centrene har i 2010 haft primært fokus på at konsolidere VEU-centrene i regionen som de uddannelsesaktører, der i fremtiden skal være regionens partner på den erhvervs-politiske og beskæftigelsespolitiske arena. I de fleste regioner har VEU-centrene indledt en positiv dialog med diverse eksterne aktører, og der er en klar forventning om, at VEU-centrene fungerer som én indgang på vegne af uddannelsesinstitutionerne i denne dialog.

Det fremgår ikke direkte af notatet, om ministeriet deler den forventning til VEU-centrene, at de skal repræsentere de enkelte VEU-udbydere i regionen i dialogen med de øvrige partnere på den erhvervspolitiske og beskæftigelsespolitiske arena. Ikke desto mindre synes der at være tale om en væsentlig forventning, der kan have stor betydning for den rolle, VEU-centrene skal spille i det regionale samarbejde.

I et notat fra senere på året sammenskriver og kommenterer ministeriet, hvordan det går med det regionale samspil på baggrund af de første indberetninger fra VEU-centrene⁹. Her konstaterer ministeriet, at de to regionale aktører, som VEU-centrene har haft den tætteste kontakt med i 2010, er hhv. Vækstforum på det erhvervspolitiske område og de Regionale Beskæftigelsesråd på beskæftigelsesområdet. Desuden konstateres det, at samarbejdet især har handlet om finansiering af projekter og diverse netværk. Her konkluderer ministeriet, at VEU-centrene er blevet en central projektpartner og koordinator i forholdet med de regionale aktører, og at:

... Vækstforum og de Regionale Beskæftigelsesråd aktivt har taget den nye konstruktion til sig og positivt anerkender VEU-centrene, som den samlede aktør på VEU-området. Dette sker f.eks. ved, at VEU-centrene er de ledende partnere og koordinatore for projekterne.

Desuden peger ministeriet på, at VEU-centrene bidrager til den strategiske udvikling i krydsfeltet mellem beskæftigelses-, erhvervs- og uddannelsespolitik og deltager i dialog om regional uddannelsespolitik. I den tilsvarende sammenskrivning af VEU-centrenes årlige beretninger til VEU-rådet året efter¹⁰ bliver denne konklusion fulgt op af en bemærkning om, at VEU-centrene bliver medtænkt som "et instrument til at løfte udfordringer inden for beskæftigelses- og erhvervs- og vækstområdet":

Overordnet viser indberetningerne, at samspillet mellem VEU-indsatsen og beskæftigelses-, erhvervs- og vækstindsatsen i højere grad end tidligere bliver koordineret i regi af VEU-centrene. Dette sker særligt ved, at VEU-centrene fungerer som én indgang for samarbej-

⁹ Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsrettet voksenuddannelse, *Det regionale samspil – 1. beretning fra VEU-centre, 2.5.2011.*

¹⁰ Undervisningsministeriet, Afdelingen for Ungdoms- og Voksenuddannelse, *VEU-centrene og det regionale samspil 2010-2011, 14.3.2012.*

det med andre regionale aktører særligt via større projekter, og har medført, at VEU-området i større grad bliver medtænkt som et instrument til at løfte udfordringer inden for beskæftigelses- og erhvervs- og vækstområdet.

Citatet kan læses som udtryk for, at ministeriet finder det positivt, at VEU-centrene spiller rollen som hovedaktør, der tegner VEU-området ved at fungere som én indgang til samarbejdet med andre regionale aktører, og at VEU-området i højere grad tænkes ind i forhold til at løfte udfordringer inden for beskæftigelses- og erhvervs- og vækstområdet.

Undervisningsministeriet ser imidlertid gerne en yderligere styrkelse af den rolle, VEU-centrene spiller i det regionale samarbejde. Det fremgår implicit af det følgende citat, ved at ministeriet peger på, at det regionale samspil fortsat har "visse udfordringer på et mere strategisk niveau". Det drejer sig om tilblivelsen af overordnede regionale strategier, og det handler om, at der er partsinstitutioner i VEU-centrene, der samarbejder selvstændigt med større regionale aktører uden koordinering via VEU-centeret:

Kun i meget få tilfælde bidrager VEU-centrene til tilblivelsen af overordnede regionale strategier, og de større regionale aktører er langt fra tilforordnet i alle centerråd. Samtidig er der stadig tilfælde af, at en eller flere partsinstitutioner i VEU-centrene samarbejder selvstændigt med de større regionale aktører uden koordinering via VEU-centret.

Politiske forventninger til det regionale samarbejde mellem VEU-centre og andre regionale aktører kommer desuden til udtryk igennem andre, mere indirekte kanaler. Fx har regeringen indgået såkaldte vækstpartnerskaber med de enkelte vækstfora¹¹. Og læser man fx den aftale om Regionalt Vækstpartnerskab, som regeringen i 2012 indgik med Syddansk Vækstforum, fremgår der en eksplicit forventning om et tættere samarbejde mellem vækstforummet og VEU-centrene, der beskrives som *den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet*. Desuden er parterne enige om, at samarbejdet mellem Syddansk Vækstforum og VEU-centrene skal styrkes gennem *relevante samarbejdsprojekter*.

Hertil kommer, at ministeriet i flere notater uddyber og nuancerer de lovgivningsbaserede forventninger til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Vi har analyseret disse notater i vores dokumentstudie, fordi de synes at have karakter af rettesnor for den retning, ministeriet gerne ser, at VEU-centrene udvikler sig i. Nedenfor er disse forventninger anført i punktform:

¹¹Se fx <http://www.evm.dk/~media/oem/pdf/2012/pressemeddelelser-2012/23-05-12-vaekstpartnerskab-syddansk-vaekstforum.ashx>.

- VEU-centrene fungerer som én indgang til uddannelsesinstitutionerne ved at spille rollen som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet¹² i dialogen med regionens partnere på det erhvervs- og beskæftigelsespolitiske område (Undervisningsministeriet 2010).
- I forlængelse heraf bør partsinstitutioner i VEU-centrene ikke samarbejde selvstændigt med større regionale aktører *uden* koordinering via VEU-centeret (Undervisningsministeriet 2012).
- Større regionale aktører kan med fordel være tilforordnet i centerrådene (Undervisningsministeriet 2012).
- VEU-centrene bidrager til tilblivelsen af overordnede regionale strategier (Undervisningsministeriet 2012).
- VEU-centrene medtænkes som et instrument og bidrager aktivt til at løfte udfordringer inden for beskæftigelses-, erhvervs- og vækstområdet (Undervisningsministeriet 2012).
- VEU-centrene i regionen arbejder sammen¹³.

Samlet set giver vores analyse af aftaler og dokumenter, som ministeret har udarbejdet, anledning til den tolkning, at der fra centralt hold ligger en forventning om og en holdning til, at VEU-centrene har en væsentlig opgave med at løfte udfordringerne inden for beskæftigelses-, erhvervs- og vækstområdet.

3.3 Forventninger og rammer: en opsummering

Det regionale samarbejde mellem VEU-centrene, vækstfora og beskæftigelsesråd har til formål at give VEU-centrene mulighed for at få VEU-indsatsen til at spille bedre sammen med den regionale beskæftigelses- og erhvervspolitik. Det regionale samarbejde kan herigennem blive en platform, der understøtter det, som VEU-centrene er sat i verden for, nemlig:

... at medvirke til at skabe større fokus på kvalitet og effekt af den grundlæggende erhvervsrettede og almene voksen- og efteruddannelsesindsats. (LBK nr. 381 af 26.3.2010, § 9 a).

I dette kapitel har vi skitseret, hvordan en række forskellige vilkår, krav og forventninger til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil har betydning for, hvilken rolle VEU-centrene kan få og tage. Ser vi samlet på disse forskellige vilkår, krav og forventninger, springer flere forhold i øjnene.

¹² *Selvom det er denne formulering, der bruges, er det underforstået, at der alene tænkes på almen og grundlæggende VEU. Altså de uddannelsesområder, som uddannelsesinstitutioner tilknyttet VEU-centrene udbyder.*

¹³ *Dette fremgår af Undervisningsministeriets notat om høringssvar til forslag om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser (etablering af VEU-centre og centerråd m.v.), 1.10.2009, s. 5.*

Lovgrundlaget for den opgave, VEU-centrene skal løse i det regionale samspil, er udformet som en rammelov, og VEU-centrenes rolle er derfor ikke beskrevet nærmere her. VEU-centrenes rolle og opgaver er derimod nærmere fastlagt i udviklingskontrakter, der ekspliciterer indsatsområder med dertilhørende resultatmål og indikatorer. De forventninger, vi har udledt i dette kapitel, vil være omdrejningspunkt for vores analyser i kapitel 4, der ser nærmere på, hvordan forskellige aktører vurderer, at VEU-centrene indfrier deres rolle og bidrager i det regionale samspil.

I analyserne vil vi medtænke det forhold, som vi har skitseret i dette kapitel, at VEU-centrene ikke fungerer som en uafhængig størrelse, der selvstændigt kan gå i gang med at løse opgaver, uanfægtet af regionale forhold og interesser: VEU-centerkonstruktionen medfører, at VEU-centrene er afhængige af opbakning fra de deltagende institutioner, som ofte vil være drevet af interesser, der ikke er sammenfaldende med VEU-centrenes. Desuden møder VEU-centrene forskellige geografiske udfordringer, der betyder, at de enkelte VEU-centres muligheder for at leve op til forventninger og krav kan være meget forskellige. Dertil kommer, at arbejdsmarkedets parter, der har væsentlig indflydelse på VEU-centersamarbejdet, udtrykker forskellige forventninger til og ambitioner for VEU-centrenes rolle i det regionale samspil.

4 Perspektiver på det regionale samspil

I kapitel 3 opstillede vi en række forskellige forventninger til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. Afsnittene i dette kapitel er bygget op omkring disse forventninger: Hvordan oplever repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd og vækstfora, at deres samarbejde med VEU-centrene bidrager til at indfri de forventninger? Hvordan vurderer udbydere af VEU, at VEU-centrenes deltagelse i det regionale samarbejde bidrager til at styrke VEU-indsatsen? Kapitlet bygger både på kvalitative data fra interview med repræsentanter for de regionale vækstfora og beskæftigelsesråd og på kvantitative data fra en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige udbydere, der deltager i et VEU-centersamarbejde.

I første afsnit har vi fokus på hhv. de regionale aktørers og institutionsledernes overordnede erfaringer med og vurderinger af samarbejdet med VEU-centrene: Hvordan bidrager det konkrete og lokale samarbejde til et styrket samspil mellem VEU-indsatsen og erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen? Herefter retter vi blikket mod deres vurderinger af, hvordan VEU-centrene lever op til forventningen om, at de skal fungere som én indgang til uddannelsesinstitutionerne. Bagefter ser vi på vurderingerne af VEU-centrenes rolle i samarbejdet om regionale analyser og strategier. Endelig ser vi nærmere på VEU-centrenes rolle i forhold til erhvervs- og beskæftigelsespolitikken set fra hhv. institutionsledernes og de regionale aktørers perspektiv.

4.1 Vurderinger af samarbejdet med VEU-centrene

Som det fremgik af afsnit 3.2.2, forventes VEU-centrene helt overordnet at bidrage til at styrke samspillet mellem VEU-indsatsen og erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen. Dette skal blandt andet ske, ved at VEU-centrene samarbejder med repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd og vækstfora. Dette afsnit har fokus på, hvordan udbydere af VEU og de regionale aktører vurderer VEU-centrenes deltagelse og rolle i det regionale samarbejde. Hvordan oplever de, at det foregår, og hvilken værdi ser de i samarbejdet?

4.1.1 Samarbejdet og dets betydning for kerneaktiviteter

Som nævnt i afsnit 3.3 er VEU-centrene afhængige af, at de har opbakning fra de institutioner, der indgår i skolesamarbejdet i VEU-centeret. Det er vigtigt for denne opbakning, at institutionerne modtager tilstrækkelig information fra VEU-centeret om det regionale samarbejde, som VEU-centeret indgår i, så de herigennem oplever, at VEU-centeret taler på deres vegne i den regionale dialog.

Det er derfor et vigtigt resultat, at spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere af VEU-institutioner viser, at 87 % af respondenterne svarer, at deres institution i høj grad (54 %) eller i nogen grad (33 %) har modtaget tilstrækkelig information fra VEU-centeret om det regionale samarbejde, som VEU-centeret indgår i. Resultatet er også vigtigt at bemærke, fordi det siger noget om institutionsledernes forudsætninger for at kunne vurdere nytten af det regionale samarbejde. Hvor resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen altså tyder på, at institutionslederne overordnet synes at være tilfredse med den information om det regionale samarbejde, som de modtager fra VEU-centeret, tegner deres svar samtidig et mere negativt billede af det regionale samarbejdes betydning for deres kerneaktiviteter.

Nedenstående tabel viser, at 37 % i høj eller nogen grad vurderer, at VEU-centerets regionale samarbejde har haft betydning for nye udviklingstiltag på deres institution, mens 63 % vurderer, at dette i mindre grad eller slet ikke er tilfældet. I forhold til betydningen for øget uddannelsesaktivitet på deres institution vurderer 18 %, at VEU-centrenes regionale samarbejde har gjort en forskel, mens 81 % vurderer, at det i mindre grad eller slet ikke har haft en betydning. Tilsvarende svarfordeling viser sig i forhold til, om VEU-centrenes regionale samarbejde har ført til en ændret fordeling af uddannelsesaktiviteten på deres institution. Således vurderer 10 % af respondenterne, at dette er tilfældet, mens 88 % vurderer, at VEU-centerets regionale samarbejde i mindre grad eller slet ikke har ført til en ændret fordeling af uddannelsesaktiviteten på deres institution.

Tabel 1**Betydningen af VEU-centerets regionale samarbejde for udviklingstiltag og for uddannelsesaktivitetens omfang og dens fordeling**

I hvilken grad har VEU-centerets regionale samarbejde betydet ...	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
... nye udviklingstiltag på jeres institution? (n = 81)	9 %	28 %	38 %	25 %	0 %	100 %
... øget uddannelsesaktivitet på jeres institution? (n = 81)	4 %	14 %	37 %	44 %	1 %	100 %
... ændret fordeling af uddannelsesaktiviteten på jeres institution? (n = 81)	3 %	7 %	36 %	52 %	3 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

En videre analyse af data viser, at værtsinstitutionerne generelt er væsentligt mere positive end partsinstitutionerne i deres vurderinger af betydningen af VEU-centersamarbejdet. Der er signifikant flere fra værtsinstitutionerne (82 %) end fra partsinstitutionerne (39 %), der oplever, at det regionale samarbejde i høj grad eller i nogen grad har betydet nye udviklingstiltag på institutionen. Ligeledes er der signifikant forskellige svar fra VUC'er og AMU-udbydere hhv. værtsinstitutioner og partsinstitutioner blandt AMU-udbydere: 43 % af AMU-udbydere vurderer således, at VEU-centerets regionale samarbejde i høj grad eller i nogen grad har betydet nye udviklingstiltag på institutionen, mens dette kun gælder 17 % af VUC'erne.

Det er et vigtigt resultat af undersøgelsen, at værtsinstitutioner og partsinstitutioner vurderer VEU-centerets indsats så forskelligt. Særligt i lyset af at 87 % institutionerne oplever, at de modtager tilstrækkelig information fra VEU-centeret om det regionale samarbejde. Dette indikerer, at afstanden fra VEU-centeret til hhv. værtsinstitutionen og partsinstitutionerne gør en forskel i forhold til effekten af indsatserne: Spørgeskemaresultaterne indikerer, at VEU-centerets aktiviteter i højere grad sætter sig spor på værtsinstitutioner end på partsinstitutioner.

Vender vi blikket mod de regionale aktører fra vækstfora og beskæftigelsesråd, tegner der sig et billede af, at VEU-centrene og de regionale aktører indgår i mange forskelligartede samarbejdsrelationer. Ser man på tværs af de regionale repræsentanters beskrivelser og vurderinger af VEU-centrenes samarbejde med beskæftigelsesråd og vækstfora, tillægges VEU-centrenes rolle i det regionale samspil tilsvarende forskellig betydning. Interviewene afspejler, at relationen mellem VEU-centrene og de regionale vækstfora og beskæftigelsesråd spænder fra intet eller begrænset samarbejde til mere ad hoc-præget samarbejde over til et tæt, systematisk og formaliseret samarbejde, hvor VEU-centrene spiller en central rolle. Dykker man ned i interviewene, ser man, at regionale forskelle i de forskellige roller, VEU-centrene synes at spille, ofte forklares og sættes i

sammenhæng med traditioner for samarbejde mellem VEU-udbydere inden for regionen. Flere repræsentanter for regioner med omfattende samarbejde peger på, at der allerede forud for etableringen af VEU-centre eksisterede et veludbygget samarbejde mellem VEU-udbydere imellem. Modsat henviser repræsentanter for regioner med et mindre veludbygget samarbejde til, at de traditionelt har haft udfordringer i deres samarbejde, og at udfordringerne typisk har handlet om konkurrence mellem VEU-udbydere. Store forskelle på, hvordan samarbejdet fungerer, og hvor udbygget samarbejdet er i de forskellige regioner, skal altså ses i lyset af, at der også før etableringen af VEU-centrene har været mange forskellige grader af regionalt samspil, som har dannet udgangspunkt for VEU-centrenes nuværende regionale samspil.

Som et eksempel på et omfattende og formaliseret regionalt samarbejde finder man den såkaldte "midtjyske model", et samarbejde, der omfatter regionens tre VEU-centre, beskæftigelsesrådet og det regionale vækstforum. Samarbejdet beskrives som "et samspil mellem erhvervsservice, uddannelses- og beskæftigelsessystemet, hvor VEU udgør indgangen". Som en del af det midtjyske samarbejde indgår det midtjyske kompetenceråd, "hvor arbejdsmarkedsparter, kommuner, erhvervsfremmende systemer og de tre VEU-centre indgår". Der er tale om et forholdsvist omfattende samarbejde, der ifølge informanten skiller sig ud ved at være formaliseret og ved at involvere mange parter på tværs af beskæftigelsespolitik, erhvervs politik og uddannelsespolitik:

Grundlæggende er hele indsatsen i forhold til virksomhederne lagt i VEU-regi. I runde tal er der 300 konsulenter i virksomhederne, som er offentligt finansieret i erhvervs- og uddannelsessystemet. Det skaber en række redskaber og viden om, hvad der rører sig.

I interviewene fremhæves også andre eksempler på et formaliseret samarbejde mellem regionale aktører og VEU-centrene. Fx nævnes samarbejde, der foregår, ved at en repræsentant for et vækstforum eller et beskæftigelsesråd tilforordnes i et VEU-centers centerråd. Denne form for samarbejde afspejler den politiske forventning, nævnt i kapitel 3, om, at større regionale aktører med fordel kan være tilforordnet i centerrådene: Hvis en regional aktør er tilforordnet et VEU-centers centerråd, vil centerrådene kunne fungere som forum for dialog mellem VEU-centrene og de regionale aktører. Interviewene viser, at denne form for samarbejde er mere udbredt i de seks vækstfora end i de fire beskæftigelsesråd. Hvor et af de fire beskæftigelsesråd har en repræsentant tilforordnet et centerråd, gør dette sig gældende for tre af de seks vækstfora. Interviewene tegner et billede af, at de informanter, der fungerer som tilforordnede, vurderer denne samarbejdsform positiv, blandt andet fordi det skaber en større sammenhæng, og, som en informant udtrykker det, "kæder det hele sammen", når man "... sidder i centerrådet, og VEU-centrene sidder i kompetencerådet. [Det giver] et samspil på politisk niveau".

Det beskrives også som en fordel, at den tilforordnede i denne form for samarbejde ikke repræsenterer en uddannelsesinstitution. En informant oplever, at:

[man kan være] den frie agent, fordi de andre repræsenterer en uddannelsesinstitution. Derfor kan man være med til at få VEU-systemet til at fungere efter hensigten, uden at det behøver altid at omhandle, hvem der skal udføre arbejdet.

Selvom de tilfornordnede regionale repræsentanter fremhæver denne form for samarbejde som positiv, vidner interviewene med disse repræsentanter samtidig om, at der mangler en del af uddannelsesspektret i dette forum. Dette gælder fx uddannelserne på professionshøjskolerne og, som denne informant vurderer, kommunerne:

En mangel er fx, at kommunerne ikke er repræsenteret i centerrådene, fordi netop når uddannelse, erhvervsfremme ses under et – så er de nødt til også at være med.

De formaliserede samarbejdsformer og -relationer er ikke udbredt i alle regioner. Regionale aktører, der oplever et mindre formelt samarbejde, udtrykker i interviewene, hvordan deres samarbejde med VEU-centrene primært foregår i forbindelse med konkrete projekter og indsatser, der typisk retter sig mod enten erhvervs politik eller beskæftigelses politik, eller når der opstår et konkret behov for at være i dialog. Denne form for ad hoc-samarbejde beskrives af flere som "løbende dialog", hvor VEU-centrene og fx et vækstforum hver især kontakter hinanden, hvis de skal bruge viden eller kontakter.

Endelig vidner interviewene om, at samarbejde mellem VEU-centre og regionale aktører enkelte steder ikke er kommet i gang eller ikke er nået så langt. Vækstforum Bornholm adskiller sig fra de øvrige regionale aktører, ved at vækstforummet slet ikke samarbejder med et VEU-center. Dette skyldes ifølge repræsentanten for forummet, at der er for stor geografisk afstand mellem Vækstforum Bornholm og VEU-center Hovedstaden og Bornholm. Vækstforum Bornholm samarbejder derfor i stedet med Campus Bornholm, der er en organisatorisk fusion af ungdomsuddannelserne og voksen- og efteruddannelser på Bornholm. Den manglende kontakt til VEU-centeret illustrerer ifølge repræsentanten fra Bornholm, at "der er et behov for, at Bornholm har sit eget VEU-center". Samarbejdet i hovedstaden adskiller sig fra de øvrige regionale samarbejder ved, at det vurderes relativt kritisk pga. en udpræget konkurrence mellem institutionerne. Fx vurderer en informant, at:

Der er behov for en neutral enhed, der er i stand til at trække VEU-centeret væk fra institutionerne og etablere et fælles, koordineret regionalt samarbejde med flere aktører, flere perspektiver, en større indsigt i erhvervslivet og et øget fokus på virksomhedernes behov.

En anden informant forklarer i tråd hermed, at:

Der har været mange forsøg på at finde ud af, hvordan vi får uddannelsesinstitutioner, som principielt er bygget med konkurrencemodsætninger, til at lave en koordinering. VEU-centeret har ikke været primus motor for at løse den opgave. De har ikke været synligt fremtrædende.

4.1.2 Opsummering – samarbejdet med de regionale VEU-centre

Ser vi opsummerende på afsnittet, viser de kvantitative data, at 87 % af institutionsrepræsentanterne vurderer, at de er tilfredse med den information om det regionale samarbejde, som de modtager fra VEU-centeret. En nærmere analyse af data viser, at værtsinstitutioner og partsinstitutioner oplever nytten af VEU-centrenes regionale samarbejde meget forskelligt, og at værtsinstitutionerne generelt er væsentligt mere positive end partsinstitutionerne i deres vurderinger af betydningen af VEU-centersamarbejdet.

Som vi har hæftet os ved i afsnittet, tegner resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen et mere negativt billede af det regionale samarbejdes betydning for institutionernes kerneaktiviteter. En oplevelse af, at man som institution har etableret et velfungerende samarbejde inden for det lokale VEU-center, er altså ikke i alle tilfælde ensbetydende med, at man vurderer, at samarbejdet styrker selve opgaveløsningen.

Ser vi nærmere på data fra interview med de regionale aktører, kan vi konstatere, at der er en stor variation i, hvor betydningsfuld en rolle VEU-centrene tillægges i det regionale samspil. Hvor samarbejdet i nogle regioner fremhæves som formaliseret og solidt forankret, beskrives det i andre regioner som et ad hoc-samarbejde eller som et samarbejde, der er begrænset af konflikter eller geografisk-strukturelle udfordringer. Karakteren af samarbejdet synes at have stor betydning for de regionale aktørers oplevelser og vurderinger af den forventning, der er til VEU-centrene om, at de skal fungere som én indgang til uddannelsesinstitutionerne. Dette er i fokus i næste afsnit.

4.2 Vurderinger af VEU-centrene som én indgang for de regionale samarbejdspartnere

I kapitel 3 noterede vi os, hvordan der fra ministerielt hold er formuleret en forventning om, at VEU-centrene fungerer som én indgang for de regionale samarbejdspartnere til uddannelsesinstitutionerne. VEU-centrene er her tiltænkt rollen som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet i dialogen med partnere på det erhvervs- og beskæftigelsespolitiske område i regionerne. Dette indebærer blandt andet, at en institution i VEU-centrene ikke bør samar-

bejde selvstændigt om VEU-indsatsen med større regionale aktører uden at koordinere med de øvrige institutioner i VEU-centeret.

Når vi i interviewene med de regionale aktører spørger ind til dette forhold, fremhæver informanterne overordnet set vigtigheden af, at VEU-centrene fungerer som en fælles indgang til uddannelsesinstitutionerne på voksen- og efteruddannelsesområdet. De forklarer, at deres samarbejde med VEU-centrene kan lette og effektivisere dialogen med uddannelsesinstitutionerne, fordi de bruger VEU-centeret til at få fat i mange institutioner i stedet for at skulle have kontakt til hver enkelt institution. Fx forklarer en repræsentant for et beskæftigelsesråd:

Hvis vi har noget materiale, som vi gerne vil have ud til uddannelsesinstitutionerne, så kommer det ud med det samme via databasen. Hermed bliver vi fri for at skulle kontakte 15-16 institutioner.

Herudover kan der være nogle stordriftsfordele for især de mindre institutioner. Således vurderer en informant:

Det gavner især de små skoler. Det hjælper også projekterne, hvor alle skoler kan være med som partnere – hvor den enkelte lille skole ikke ville have ressourcer til det alene. Dermed opkvalificeres mange af lærerne på deres felt.

Når de regionale aktører giver udtryk for, at de finder det hjælpsomt og vigtigt, at VEU-centrene fungerer som én indgang til uddannelsesinstitutionerne, springer det i øjnene, at resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt institutionsledere viser, at de ofte samarbejder direkte med en regional aktør uden at koordinere via et VEU-center.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, vurderer ledere af såvel parts- som værtsinstitutioner, at de samarbejder med større regionale aktører i form af hhv. vækstfora og beskæftigelsesråd, uden at samarbejdet koordineres af VEU-centeret. I alt svarer hhv. 38 % og 35 %, at dette forekommer i høj grad eller i nogen grad. Omvendt vurderer 59 % af institutionslederne, at de kun i mindre grad eller slet ikke samarbejder med de nævnte aktører uden at det koordineres af deres VEU-center

Tabel 2**I hvilken grad samarbejder jeres institution med hhv. de regionale vækstfora og de regionale beskæftigelsesråd, uden at det koordineres af jeres VEU-center?**

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
Regionale vækstfora (n = 81)	12 %	26 %	33 %	26 %	3 %	100 %
Regionale beskæftigelsesråd (n = 81)	11 %	24 %	31 %	28 %	6 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

Ser vi nærmere på data, kan vi se, at AMU-udbyderne i signifikant større omfang (44 %) end VUC'erne (12 %) svarer, at de i høj eller i nogen grad samarbejder med de regionale beskæftigelsesråd, uden at det koordineres af deres VEU-center. Dette resultat indikerer, at især AMU-udbyderne i udstrakt grad samarbejder selvstændigt med især beskæftigelsesrådene, uden at det koordineres af VEU-centeret.

Vi sporer altså her et indbygget paradoks, som de regionale aktører selv har fokus på og forskellige holdninger til. Ser vi nærmere på vores kvalitative data, synes dette umiddelbare dilemma at få flere forklaringer med på vejen. Én forklaring, som flere informanter giver, er, at VEU-centrene ikke i alle sammenhænge bliver betragtet som "den lette vej". En anden forklaring tager afsæt i en mere grundlæggende kritik af VEU-centerkonstruktionen.

Den første begrundelse for, at VEU-centeret ikke i alle tilfælde bliver brugt som én indgang for de regionale samarbejdspartnere til uddannelsesinstitutionerne, er, at det skal give praktisk mening at bruge VEU-centeret. VEU-centeret, der ifølge informanterne er værdifuldt, blandt andet fordi det har et overblik, kan i visse tilfælde fremstå som en "indirekte" vej, fordi det styrer uden om vigtige nøglepersoner. Som vi noterede os i forrige afsnit om samarbejdet med VEU-centre, bemærker flere informanter, at samarbejdsrelationerne til et VEU-center ofte er kontekstafhængige og ad hoc-prægede, og at det i visse tilfælde kan være mere fordelagtigt for regionale vækstfora og beskæftigelsesråd at samarbejde med institutionerne uden at koordinere med et VEU-center først.

Opmærksomheden på, at VEU-centeret repræsenterer både den lette vej og den indirekte vej til uddannelsesinstitutionerne, kommer til udtryk i flere interview med de regionale aktører, der forklarer, at det er situationsbestemt, om de samarbejder direkte med den enkelte uddannelsesinstitution, eller om samarbejdet foregår via et VEU-center. Fx understreger en informant, at:

... det er vigtigt at have direkte dialog og kontakt til lederen af en institution, og derfor [går vi] ikke altid (...) den administrative vej.

Andre repræsentanter forklarer tilsvarende, at det er situationsbestemt, om de benytter sig af VEU-centrene som indgang til institutionerne, eller om de samarbejder direkte med uddannelsesinstitutionerne. Hvis samarbejdet fx vedrører et konkret projekt og omfatter konkrete skoler, er det mest oplagt for de regionale aktører at samarbejde direkte med skolerne. I disse tilfælde styrer de altså uden om VEU-centrene. Der synes altså først og fremmest at herske en pragmatisk forklaring på, at regionale aktører både fremhæver VEU-centrene som én indgang og samtidig styrer uden om dem i situationer, hvor de vurderer, at det er vigtigt at have en tæt og personlig kontakt til uddannelsesinstitutionerne. Nogle informanter problematiserer denne pragmatiske tilgang ud fra det ræsonnement, at samarbejde med VEU-udbydere uden koordinering via et VEU-center kan betragtes som undergravende for VEU-centerkonstruktionen:

Vi lægger meget vægt på, at VEU-centrene understøttes som én indgang. Ellers ville det være undergravning.

Den anden overordnede forklaring på, at VEU-centrene ikke altid fungerer som én indgang til uddannelsesinstitutionerne, udtrykker en mere dybtgående kritik af VEU-centerkonstruktionen. En repræsentant giver fx udtryk for den holdning, at de enkelte VEU-centre er så påvirkede af konkurrence og egeninteresse, at man helt grundlæggende kan sætte spørgsmålstejn ved deres koordinerende rolle. Repræsentanter for både beskæftigelsesråd og vækstfora påpeger, at konkurrence mellem de institutioner, der indgår i VEU-centrene, kan være en overordnet og generel barriere for at optimere koordineringen i regionerne. Fx forklarer en repræsentant for et vækstforum, at "der er villighed til samarbejde, men det er en barriere, at [institutionerne] konkurrerer". Dette synes at hænge sammen med en pointe, som vi fremhævede i indledningen, nemlig at der synes let at opstå mistanke om, at VEU-centrene repræsenterer bestemte institutioners interesser. Denne mistanke ligger implicit i en forklaring fra en repræsentant for et vækstforum:

Der er stadig arbejde at gøre i forhold til det enkelte VEU-center. Problemstillingen ligger i, at [skoler konkurrerer] om at få kursister til at gennemføre og derfor fremmer deltagelse i egne kurser pga. det økonomiske aspekt på den enkelte skole. Dette skal opfyldes, samtidig med at VEU-centeret skal have opfyldt sine tal. Det er ikke altid, disse tal harmonerer.

Ser vi nærmere på samarbejdet mellem VEU-centrene i regionen, træder dette dilemma frem igen. Selvom både spørgeskemaundersøgelse og interview indikerer, at VEU-centrene i flere regioner har etableret et velfungerende samarbejde, synes konkurrence også her at have en betydning for samarbejdets karakter og indhold.

4.2.1 Samarbejde mellem VEU-centrene i regionen

Som vi bemærkede i kapitel 3, er der en forventning om, at VEU-centrene inden for hver region samarbejder. Både arbejdet med regional strategi og analysearbejdet indebærer, at VEU-centrene i de enkelte regioner arbejder sammen.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at cirka to ud af tre institutionsledere vurderer, at VEU-centrene i regionen i høj grad (21 %) eller i nogen grad (43 %) arbejder sammen. Der er dog 24 %, der svarer "I mindre grad", 4 %, der svarer "Slet ikke", og 9 %, der svarer "Ved ikke". Med andre ord er der 28 % af institutionslederne, der ikke oplever et velfungerende samarbejde mellem VEU-centrene i deres region.

Selvom de regionale aktører har et mere indirekte blik på samarbejdet mellem VEU-centrene, giver informanterne fra de regionale vækstfora og beskæftigelsesråd forskellige bud på, hvad der virker, og hvad der kan udfordre VEU-centrenes regionale samspil. Overordnet vurderer informanterne, at VEU-centrenes samarbejde er i en positiv udvikling, blandt andet fordi man flere steder "har fundet ud af, at det er mere effektivt at samarbejde". Således findes der VEU-centre, som, ifølge en informant, "bruger hinanden meget og har to meget forskellige profiler, som de komplementerer hinanden positivt med". Samarbejdet kan fx handle om markedsføring, uddannelsesudbud, oprettelse af kurser og projekter.

Informanterne peger dog også på, at de oplever, at der kan være en konkurrenceudfordring ved VEU-centrenes samarbejde med hinanden. Konkurrence ses altså ikke kun som en udfordring imellem VEU-udbydere inden for et VEU-center, men også VEU-centrene imellem:

VEU-centrene er trods gode tiltag og brugbare værktøjer, som de har god gavn af i deres indbyrdes samarbejde, fortsat ramt af den interne konkurrence, der udgør en barriere pga. økonomien på det enkelte VEU-center. Selvom de koordinerer indbyrdes, så har det enkelte VEU-center stadig tal at opfylde i forhold til antal gennemførte elever.

Ud over udfordringen med konkurrence peger informanterne også på den udfordring, som vi i afsnit 3.1.2 beskrev som den geografisk-strukturelle udfordring:

Man er kommet til at sætte sig mellem to stole med det antal VEU-centre, vi har. Det er vigtigt med et VEU-center pr. arbejdskraftopland (...) Det er en udfordring, at to af VEU-centrene dækker flere [arbejdskraftoplande] end det tredje.

Interviewundersøgelsen gav flere eksempler på, at antallet og placeringen af VEU-centrene giver udfordringer, men også mange forskellige holdninger til, om der ideelt set skulle være færre eller

flere VEU-centre eller en helt anden konstruktion til at løse de geografiske og strukturelle udfordringer.

4.2.2 Opsummering – vurderinger af VEU-centrene som én indgang

Dette afsnit illustrerer helt overordnet, at der hersker forskellige syn på, hvordan og i hvilke situationer VEU-centrene skal fungere som indgang til uddannelsesinstitutionerne. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at ledere af såvel parts- som værtsinstitutioner vurderer, at de samarbejder med større regionale aktører i form af hhv. vækstfora og beskæftigelsesråd, uden at samarbejdet koordineres af VEU-centret. I alt svarer hhv. 38 % og 33 %, at dette forekommer i høj grad eller i nogen grad. De regionale repræsentanter peger på, at det nogle gange er mest hensigtsmæssigt at samarbejde direkte med institutionerne, også i tilfælde, hvor de i udgangspunktet er positivt indstillet over for VEU-centrene og deres samarbejde om indsatser. Andre repræsentanter problematiserer, at intern konkurrence mellem uddannelsesinstitutionerne præger VEU-centrenes koordinerende rolle negativt pga. institutionernes økonomiske egeninteresse¹⁴. Vurderingerne af samarbejdet VEU-centrene imellem tegner også et heterogent billede. Hvor institutionsledere og repræsentanter i nogle regioner fremhæver den effektivitet og det udbytte, de får af at arbejde sammen, peger andre på, at konkurrence mellem VEU-centre fra samme region udgør en barriere for samarbejdet.

4.3 Vurderinger af VEU-centrenes rolle i samarbejde om analyse og strategier

Som det fremgik af kapitel 3, forventes det af udviklingskontrakterne for 2012-13, at VEU-indsatsen fremmer den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling, herunder gennem koordineret afdækning og analyse af kompetencebehov i samarbejde med regionale aktører. En forventning fra Undervisningsministeriet er desuden, at VEU-centrene bidrager til tilblivelsen af overordnede regionale strategier. Begge opgaver indebærer, at VEU-centrene i de enkelte regioner arbejder sammen. Dette afsnit beskæftiger sig med de regionale aktører og institutionsledernes vurderinger af, hvordan VEU-centrene indgår i samarbejdet om at løfte disse opgaver.

4.3.1 Arbejdet med regionale analyser af kompetencebehov

På tværs af data fra interview og spørgeskemaundersøgelse tegner der sig et billede af, at der er stor forskel på, hvordan VEU-centrene samarbejder med regionale aktører om at gennemføre koordineret afdækning og analyser af kompetencebehov. Samme billede tegner sig, når vi spørger

¹⁴ Det skal bemærkes, at Vækstforum Bornholm og til en vis grad også Vækstforum Hovedstaden adskiller sig fra de øvrige vækstfora i deres holdning til, hvordan VEU-centrene og deres regionale samspil tager sig ud. Den geografiske afstand mellem Vækstforum Bornholm og VEU-center Hovedstaden og Bornholm ses som hovedårsag til, at samspillet ikke er forløbet som ønsket.

ind til samarbejdet med VEU-centrene om at udarbejde regionale strategier for erhvervs- og beskæftigelsesudvikling.

Ser vi først på samarbejdet om analyse af kompetencebehov, forklarer flere regionale aktører, hvordan VEU-centrene bidrager i opgaveløsningen på lige fod med de øvrige regionale aktører. Andre beskriver analysesamarbejde, hvor de regionale aktører udarbejder analyser, der formidles til VEU-centrene. Endelig bemærker nogle informanter, hvordan der i deres region reelt ikke samarbejdes om at udarbejde analyser.

Et eksempel på, at VEU-centrene spiller en aktiv rolle i samarbejdet om analyser, findes i Region Midtjylland, der, som vi så i afsnit 4.1, har et relativt udbygget og formaliseret samarbejde med inddragelse af både VEU-centre, vækstforum og beskæftigelsesråd. Dette samarbejde gælder også udarbejdelse af analyser, hvor en informant beskriver, at:

... der er etableret et fælles analyse-setup mellem beskæftigelsesregionen, vækstforum og de tre VEU-centre. Samarbejdet foregår gennem faste møder i en tværgående analyse-gruppe, og analyserne udarbejdes enten af en tværgående arbejdsgruppe eller af medarbejdere fra enten beskæftigelsessystemet eller regionen.

Ifølge denne informant "spiller [VEU-centrene] en central rolle i det regionale samarbejde".

I interviewene får vi indblik i, at samarbejdet i andre regioner fungerer ved, at VEU-centrene i højere grad modtager analyser udarbejdet af en regional aktør. Værdien i at løse opgaven på denne måde er, ifølge en informant, at man undgår dobbeltarbejde i form af "parallelle analyser" hos VEU-centeret og en regional aktør, og at koordineringen giver videndeling, så "man ikke skal opfinde den dybe tallerken hver gang". En anden forklaring på samme fænomen er, ifølge en informant, at nogle regionale aktører foretrækker at udarbejde analyser selv, fordi de oplever, at VEU-centrene "kan have svært ved at formulere, hvilke analyser de har behov for".

Endelig har interviewene indikeret, at samarbejdet om at udarbejde analyser ikke er gået i gang alle steder. Som vi tidligere har været inde på, er Bornholm særligt udfordret af den geografiske afstand til VEU-center Hovedstaden og Bornholm. Informanten fra Bornholm udtaler derfor ikke overraskende, at den koordinerende rolle i forhold til analysearbejdet ligger hos Campus Bornholm og ikke hos VEU-centeret.

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen indikerer tilsvarende, at institutionslederne har gjort forskellige erfaringer, hvad angår samarbejdet om afdækning og analyse af kompetencebehov. Fx svarer 63 % af institutionslederne, at de har kendskab til, at det VEU-center, som deres institution er tilknyttet, gennemfører koordineret afdækning og analyser af kompetencebehov i samar-

bejde med regionale aktører. Modsat svarer 17 %, at de ikke har kendskab hertil, og 20 % svarer "Ved ikke" på spørgsmålet.

Én ting er institutionsledernes kendskab til, om arbejdet finder sted. Noget andet er deres vurdering af, om de finder arbejdet anvendeligt. Af de ovennævnte 63 %, der har svaret, at de har kendskab til, at arbejdet finder sted, svarer 53 % ja på det opfølgende spørgsmål "Bruger I resultaterne heraf til noget?", mens 18 % svarer nej, og 29 % svarer "Ved ikke". De 53 % af institutionslederne, der svarer, at de anvender analyseresultaterne, udgør 33 % af alle respondenter.

Det fremgår også af spørgeskemaundersøgelsens åbne svarkategorier, at der er stor variation, med hensyn til hvordan analyseresultaterne anvendes. Af de åbne svar kan vi læse, at nogle respondenter bruger analyser som baggrund for at vurdere, hvilke kurser man vil udbyde, mens andre bruger dem til at vurdere indsatsområder eller som inputs til uddannelseskonsulenterne i deres arbejde med at vejlede individer og rådgive virksomheder. Nogle peger på konkrete analyser og rapporter, herunder brancheanalyser og analyser af fremtidens kompetencebehov, fx vedrørende Femern Bælt-forbindelsen, turisme, ældreservice mv. Men der er også respondenter, der forklarer, at de ikke bruger de analyser, der laves, til noget, fordi de ikke er tilstrækkeligt relevante i forhold til deres udfordringer. Det kan fx være, fordi man er lokaliseret et bestemt sted i landet eller opfylder uddannelsesbehov, som analyserne ikke fokuserer på.

Som vi noterede os i indledningen til dette afsnit, er der fra ministerielt hold formuleret en forventning om, at VEU-indsatsen fremmer den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling ved at samarbejde med regionale aktører om at afdække og analysere kompetencebehov. Det er i den sammenhæng værd at bemærke, at institutionslederne oplever og vurderer analysearbejdet og kendskabet til det meget forskelligt.

4.3.2 Kendskab til og anvendelse af regionalt strategiarbejde

Ser vi nu isoleret på de regionale repræsentanters og institutionsledernes vurderinger af VEU-centrenes bidrag til tilblivelsen af overordnede regionale strategier, tegner der sig også et heterogent billede. Nogle regionale repræsentanter henviser til, at VEU-centrene indgår i forskellige fora, hvorigennem de bidrager til regionale strategier, mens andre repræsentanter forklarer, at VEU-centrene bidrager i arbejdet ved at indgå i større projekter med strategisk sigte. På tværs af interviewene med de regionale aktører giver de regionale repræsentanter udtryk for, at VEU-centrene i praksis har en relativt tilbagetrukket rolle, hvad angår arbejdet med regionale strategier. Dette er der delte holdninger til. Hvor flere af de regionale aktører vurderer, at der er et behov for, at VEU-centrene i højere grad bidrager til regionale strategier, da de har en vigtig viden i forhold til at få uddannelse og beskæftigelse til at hænge sammen, fx i bestræbelserne på at få kommunerne til at uddanne de ledige, giver andre udtryk for det synspunkt, at VEU-centrene ikke bør spille en fremtrædende rolle i at udvikle regionale strategier, fordi de ikke har de tilstrækkel-

ge forudsætninger til at indgå i udarbejdelse af regionale strategier. En repræsentant for et vækstforum bemærker i den sammenhæng, at VEU-centrene kunne blive en mere aktiv og værdifuld samarbejdspartner i dette arbejde, hvis de "... får større indsigt i erhvervs- og beskæftigelsesystemets behov".

Spørgeskemaundersøgelsens resultater indikerer tilsvarende, at institutionslederne har forskelligt kendskab til VEU-centrenes bidrag til de regionale strategier, og at de har forskellige erfaringer med og holdninger til, om de regionale strategier har haft positiv betydning for deres arbejde. De 35 %, der svarede ja til, at de har kendskab til, at det VEU-center, som deres institution er tilknyttet, bidrager til overordnede regionale strategier, blev videre bedt om at svare på, i hvilken grad disse regionale strategier har haft positiv betydning for deres arbejde. Til dette svarede 7 % "I høj grad", og 43 % "I nogen grad", mens 32 % svarede "I mindre grad", og 11 % svarede "Slet ikke". De respondenter, der svarede, at de regionale strategier i høj grad eller i nogen grad har haft positiv betydning for deres arbejde, udgør 17 % af alle respondenter.

I spørgeskemaundersøgelsen havde vi indsat en åben svarkategori for at give institutionslederne mulighed for at give eksempler på, hvordan regionale strategier har haft positiv betydning for deres arbejde. Blandt disse eksempler kan nævnes, at nogle institutioner anvender regionale strategier som grundlag for deres udbudspolitik, uddannelsesplanlægning eller andre aktivitetsområder og indsatser som fx jobrotation. En respondent skriver fx, at alle er præcist afklarede om opgaverne, fx indsats i forbindelse med store omlægninger i virksomheder (slagterier, der lukker, omskoling til offshore, gas, energi og så videre). En anden respondent nævner, at strategierne har betydning for konkrete indsatser i forhold til vækstområder, vejledning, realkompetencevurderinger, omstillingsprocesser og virksomhedslukninger.

Med afsæt i interview og data fra spørgeskemaundersøgelsen bemærker vi, hvordan flere regionale aktører og institutionsledere giver eksempler på, at VEU-centrene bidrager i arbejdet med de regionale strategier. Flere af disse aktører vurderer samtidig, at arbejdet har haft positiv betydning for de institutioner, der er med i skolesamarbejdet i VEU-centeret. Ikke desto mindre hæfter vi os ved, at både de regionale aktører og institutionslederne vurderer, at VEU-centrenes bidrag til at udvikle regionale strategier sker i begrænset omfang. Fx kan vi konstatere, at 35 % af institutionslederne svarer, at de har kendskab til, at det VEU-center, som deres institution er tilknyttet, bidrager til overordnede regionale strategier, og at 17 % af institutionslederne oplever, at de regionale strategier har haft positiv betydning for deres arbejde. Flere repræsentanter fremhæver, at der er potentiale til at styrke VEU-centrenes bidrag til regionalt strategiarbejde. Disse vurderinger er værd at bemærke set i lyset af forventningen fra ministeriet om, at VEU-indsatsen fremmer den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling, herunder gennem bidraget til tilblivelsen af overordnede regionale strategier.

4.3.3 Opsummering – VEU-centrenes rolle i samarbejdet om analyse og strategier

I dette afsnit har vi særligt hæftet os ved, at den rolle, VEU-centrene tager og får i samarbejdet om at udvikle analyser og strategier, synes at afhænge af den regionale kontekst. Som vi tidligere har bemærket, står enkelte regioner over for særlige geografiske udfordringer og udfordringer, der handler om, at institutionerne konkurrerer og derfor har svært ved at samarbejde. Repræsentanter for vækstråd og beskæftigelsesråd i nogle regioner fremhæver, at deres samarbejde med VEU-centrene er veludbygget, meningsfuldt og udbytterigt, og de lægger vægt på, at VEU-centrene løser en opgave, der modvirker, at de forskellige aktører laver "dobbeltarbejde". Repræsentanter fra andre regioner problematiserer modsat samarbejdet og fremhæver værdien af, at de enkelte regionale aktører hver især udarbejder de analyser og strategier, de har brug for.

4.4 VEU-centrene og erhvervsudviklingsområdet

I de foregående afsnit har vi anlagt et tværgående fokus på de regionale repræsentanters og institutionsledernes vurderinger af, hvordan VEU-centrene indfrier en række overordnede forventninger til deres rolle i det regionale samspil. I dette afsnit ser vi nærmere på VEU-centrenes samarbejde med de regionale vækstfora. De regionale vækstfora har fokus på at skabe vækst og udvikling i regionernes erhvervsliv. Deres opgave er dels at udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi, der skal tage udgangspunkt i områdets rammevilkår og erhvervsspecialisering samt have fokus på yderområder. Dels skal de overvåge de regionale og lokale vækstvilkår. Og endelig skal de indstille til regionsrådet om medfinansiering af regionale erhvervsudviklingsstrategier og til staten om anvendelse af social- og regionalfondsmidler.

I afsnittet, der baserer sig på data fra interview med repræsentanter for de forskellige vækstfora samt på resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt institutionsledere, interesserer vi os mere specifikt for, hvordan institutionslederne og de regionale repræsentanter for de forskellige vækstfora vurderer og oplever VEU-centrenes rolle i samspillet omkring det erhvervspolitiske område: Hvordan vurderer disse aktører, at VEU-centrenes samarbejde med de regionale vækstfora understøtter den regionale erhvervsudvikling?

Vores interesse for dette spørgsmål udspringer af nogle af de forventninger til VEU-centrenes rolle, som vi fremhævede i kapitel 3. Vi bemærkede, at ministeriet har udtrykt en forventning om, at VEU-centrene medtænkes som et instrument til at løfte udfordringer inden for beskæftigelses-, erhvervs- og vækstområdet (Undervisningsministeriet 2012). Denne overordnede forventning operationaliseres i udviklingskontrakterne for hhv. 2011-12 og 2012-13. Her kommer det til udtryk, at det forventes, at et samarbejde med de regionale vækstfora bidrager til et styrket samspil mellem VEU-indsatsen og den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling (udviklingskontrakterne for 2011-12), og at VEU-indsatsen forventes at fremme den regionale erhvervs- og beskæf-

tigelsesudvikling, blandt andet gennem kompetenceudvikling, målrettet omstilling og udvikling af virksomheder samt opkvalificering af ledige (udviklingskontrakterne for 2012-13).

4.4.1 Perspektiver på samarbejdet mellem VEU-centre og vækstfora

Vores analyse af data tegner et billede af, at informanter fra de forskellige regioner udtrykker forskellige perspektiver, der hver især må ses i lyset af en lokal kontekst. Hvor informanter fra nogle regioner overordnet set vurderer, at de er engagerede i en positiv udvikling og i et styrket samspil med VEU-centrene, udtrykker informanter fra andre regioner en skepsis. Disse forskellige vurderinger og erfaringer synes, som vi bemærker nedenfor, ikke overraskende at knytte sig til den samarbejdspraksis og de erfaringer, man har gjort i den enkelte region. I fire regioner tilkendegiver informanterne overvejende positive vurderinger af VEU-centrenes bidrag i det regionale samspil. Fx udtaler en informant, at det har "... hjulpet meget, at VEU-centerkonstruktionen er lavet. Det gør, at diskussionen i nogle sammenhænge kommer op på et højere abstraktionsniveau". Tilsvarende udtaler en informant fra et andet vækstforum, at "systemet har udviklet sig til at være væsentligt mere kompetent og attraktivt nu, end det var i 2007". Men i to vækstfora, Vækstforum Hovedstaden og Vækstforum Bornholm, der begge oplever at være underlagt svære betingelser, vurderer repræsentanter for de forskellige vækstfora både det generelle samarbejde og samarbejdet omkring konkrete projekter mere kritisk. Som vi også tidligere har bemærket, skiller Bornholm sig ud ved at samarbejde med Campus Bornholm i stedet for et VEU-center. Det er derfor ikke overraskende, at Vækstforum Bornholm oplever, at "VEU-centrene har været direkte fraværende i det regionale forum". Ligeledes vurderes VEU-centrenes bidrag i det regionale samspil også mere kritisk i Vækstforum Hovedstaden.

Som vi bemærkede i kapitel 3, indgår VEU-centrene i nogle regioner i et omfattende og formaliseret regionalt samspil, mens VEU-centrene i andre regioner samarbejder ad hoc og mere begrænset med de øvrige regionale aktører. Set i det lys er det ikke overraskende, at interviewene med repræsentanter for vækstfora indikerer, at VEU-centrenes rolle i samspillet omkring det erhvervspolitiske område tillægges en større betydning i de regioner, hvor det regionale samarbejde beskrives som mest omfattende og formaliseret. Således udtaler en informant: "Grundlæggende er hele indsatsen i forhold til virksomhederne lagt i VEU-regi." En informant fra et andet vækstforum fremhæver, at VEU-centrene har bidraget ved at efteruddanne konsulenter i VEU-centrene, hvilket har resulteret i mere kvalificerede konsulenter, der er trænet i, "hvordan man som konsulent optræder i en virksomhed". I regioner, hvor VEU-centrene spiller en mindre rolle set fra de forskellige vækstforas perspektiv, fremhæves det blandt andet, at vækstforaenes fokus på vækst vurderes som et væsentligt anderledes fokus end VEU-centrenes fokus på uddannelse:

[Vækstforums] arbejdsområder er så fast fokuserede og definerede ... fordi vækstforums handlingsplan går på omstilling til højere vækst (...) grundet vores fokus på omstilling til højere vækst er det ikke altid relevant at involvere VEU-centrene.

Interviewene vidner altså om, at regionale forskelle har stor betydning for, hvordan repræsentanter for de forskellige vækstfora oplever, at VEU-centrene bidrager i det regionale samspil i forhold til erhvervspolitikken. Men som flere informanter er inde på, kan et begrænset samarbejde udvikle sig til et mere omfattende og bedre samarbejde, og man kan derved ikke betragte de regionale forskelle som hverken endelige eller afgørende for samarbejdets omfang og indhold. En informant henviser til konkrete erfaringer med, at vækstforums samarbejde med VEU-centeret har udviklet sig – blandt andet fordi fordomme om den anden part kan forsvinde, i takt med at man får større indblik i hinandens praksis og område:

Det handler om "det muliges kunst" i forhold til at få et samarbejde mellem erhverv, uddannelse og beskæftigelse til at fungere ... Jo mere tid der bruges på at arbejde sammen, jo mere reduceres myterne om hinanden, og det virker positivt i forhold til at få et solidt samarbejde etableret.

Ser vi nærmere på resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere af VEU-institutioner, afspejler det sig også her, at institutionslederne også er delte i deres vurderinger af, hvorvidt deres VEU-center samarbejder med regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder – og om de bidrager til at håndtere udfordringer inden for erhverv og vækst. Som det fremgår af nedenstående tabel, svarer 45 % af institutionslederne, at deres VEU-center i høj grad eller i nogen grad har deltaget i samarbejdsprojekter med de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder. 33 % svarer, at de i mindre grad eller slet ikke har deltaget i disse samarbejdsprojekter.

Tabel 3
I hvilken grad deltager jeres VEU-center i samarbejdsprojekter med de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder – og i hvilken grad oplever du, at dette samarbejde gavner jeres arbejde?

	I høj grad	I nogen Grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
I hvilken grad deltager jeres VEU-center i samarbejdsprojekter med de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder? (n = 81)	15 %	30 %	24 %	9 %	24 %	100 %
I hvilken grad oplever du, at dette samarbejde gavner jeres arbejde?* (n = 55)	6 %	27 %	46 %	16 %	6 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

** Bemærk, at det opfølgende spørgsmål kun er stillet til dem, der har svaret "I høj grad", "I nogen grad" eller "I mindre grad" på spørgsmålet inden.*

Vi finder det bemærkelsesværdigt, at 24 % af institutionsrepræsentanterne svarer, at de ikke ved, om deres VEU-center deltager i samarbejdsprojekter med de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder. Der kan være mange forskellige forklaringer på denne relativt store andel, men tallet kunne dække over, at det VEU-center, institutionslederen er tilknyttet, i begrænset omfang deltager i regionale samarbejdsprojekter. Det, at institutionslederne vurderer, at de ikke ser sig i stand til at svare på spørgsmålet, kan desuden være udtryk for, at en sådan projektaktivitet fremstår uklar eller usynlig for dem.

De 55 respondenter, der havde svaret, at deres VEU-center i høj, nogen eller mindre grad deltager i samarbejdsprojekter med de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder, blev efterfølgende bedt om at vurdere, om de oplever, at det pågældende samarbejde gavner deres arbejde. Som tabel 3 viser, kan vi også af svarene på dette spørgsmål konkludere, at institutionslederne har delte holdninger til udbyttet af samarbejdet. 33 % af institutionslederne svarer, at de i høj grad eller i nogen grad oplever, at samarbejdet gavner deres arbejde, mens 62 % svarer, at de i mindre grad eller slet ikke oplever, at samarbejdet gavner. De 33 %, der vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad har gavn af dialogen, udgør 22 % af den samlede gruppe institutionsledere.

Skæver vi til interviewene med repræsentanter for de forskellige vækstfora for at få indblik i evt. udfordringer, der kan kaste lys over respondentgruppens delte holdninger, bemærker vi, at der særligt i hovedstaden, men også i andre regioner, er en opmærksomhed på to udfordringer i samarbejdet om det erhvervspolitiske område. For det første fremhæves institutionsinteresser og et konkurrenceforhold institutionerne imellem som en barriere for at koordinere på vegne af fællesskabet. For det andet bemærkes det, at VEU-centrene indimellem kan have for snævert fokus på uddannelse, og at det kan opleves som en barriere for at indgå i det regionale samspil på det erhvervspolitiske område. Således peger flere informanter på, at de ikke altid oplever, at VEU-centrene har tilstrækkelige forudsætninger til at forstå vækstforaenes erhvervspolitiske fokus på væksthjælp. Fx fremhæver en informant, at VEU-centrenes input "ikke er tilstrækkeligt forankrede i erhvervslivet", og at "det er en forståelse for efterspørgsel, der mangler". Det sidste synspunkt går igen med forskellig styrke i flere regioner og peger dermed på en udfordring med at få vækstforaenes fokus på vækst til at spille optimalt sammen med VEU-centrenes fokus på uddannelse.

4.4.2 Perspektiver på udbyttet af samarbejdet mellem VEU-centre og vækstfora

En ting er, hvordan institutionsledere og repræsentanter for vækstfora vurderer, at selve samarbejdet mellem VEU-centre og de regionale vækstfora fungerer. Noget andet er deres vurderinger af, hvordan samarbejdet bidrager til at understøtte den regionale erhvervsudvikling (jf. forventninger udtrykt i udviklingskontrakterne for 2012-13). Dette spørgsmål er i fokus i dette afsnit, der

ser nærmere på, hvordan respondenter og informanter vurderer, at det regionale samspil er med til at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling.

Som vi så i forrige afsnit, indikerer data fra spørgeskemaundersøgelsen, at der er store regionale forskelle på, om VEU-centre og vækstfora indgår i konkrete samarbejdsprojekter – og om de vurderer, at disse projekter er gavnlige for samarbejdet. Flere informanter fra vækstfora fremhæver ikke desto mindre det konkrete samarbejde om regionale projekter som den løftestang eller drivkraft, der kan bidrage til at udvikle samspillet på erhvervs- og beskæftigelsesområdet. I de udviklingskontrakter, der indgås mellem ministeriet og bestyrelsen for den uddannelsesinstitution, som varetager VEU-centerfunktionen, udtrykkes en forventning til VEU-centrene om, at de deltager i regionale projekter. Konkret i perioden 2010-11 lød resultatmålet: "Omstilling og udvikling i virksomheder understøttes i samarbejde med det regionale vækstforum." Til resultatmålet var der opstillet en indikator, der lød: "Dialogforum og/eller samarbejdsprojekter mellem VEU-centeret og det regionale vækstforum mv. er etableret."

Flere informanter giver eksempler på projektsamarbejde, hvor VEU-centrene spiller en vigtig rolle. En informant beskriver, at vækstforum samarbejder om projekter med VEU-centrene, ved at de "... støtter regionale projekter massivt, og støtten kanaliseres ind via VEU-centrene". En anden informant fremhæver tilsvarende projektet Nye veje – nye job, hvor VEU-centrene, ifølge informanten, har samarbejdet med jobcentrene i regionen for at skabe forbindelse mellem ledige, beskæftigede og efteruddannelse. Informanten vurderer, at "det gør en positiv forskel, at VEU-centrene er involveret, fordi det er dem, der har drevet processen ved at have et tværgående netværk". Tilsvarende fremhæves et projekt, hvor VEU-centrene beskrives som meget progressive i deres projektsamarbejde, blandt andet ved at VEU-centrene sidder repræsenteret i både styre- og følgegruppe, og at de på baggrund af resultaterne fra projektet arrangerede en fælles konference, hvor også vækstforummet deltog.

Som vi bemærkede i afsnit 4.4.1, dækker det styrkede samspil mellem VEU-centrene og de regionale vækstfora imidlertid over store regionale forskelle regionerne imellem. Mens nogle informanter altså beskriver solide erfaringer med regionale projekter i samarbejde med VEU-centrene, har andre ingen eller kun begrænset erfaring med projektsamarbejde. Fx forklarer enkelte informanter fra vækstfora, at deres samarbejde med VEU-centre om konkrete projekter foregår i begrænset omfang og kun under forudsætning af, at de konkrete projekter falder inden for vækstforummets handlingsplan.

Som det fremgår af nedenstående tabel, har vi bedt institutionslederne vurdere, i hvilken grad det VEU-center, deres institution er tilknyttet, bidrager til at løfte udfordringer inden for erhvervs- og vækstområdet i regionen. Svarfordelingen tegner igen et billede af, at der hersker delte holdninger til udbyttet af det regionale samarbejde. 51 % af institutionslederne vurderer, at de i høj grad

eller i nogen grad oplever, at det VEU-center, de er tilknyttet, understøtter den regionale erhvervs- og vækststudvikling, mens 38 % svarer "I mindre grad" eller "Slet ikke" på spørgsmålet. 11 % af respondenterne svarer "Ved ikke".

Tabel 4

I hvilken grad oplever du, at det VEU-center, som jeres institution er tilknyttet ...

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
... bidrager til at løfte udfordringer inden for erhvervs- og vækstområdet i regionen? (n = 84)	11 %	40 %	32 %	6 %	11 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

Nedenstående tabel illustrerer institutionsledernes vurderinger af, i hvilken grad der har været dialog mellem deres VEU-center og de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder. Det ses af tabellen, at 58 % af respondenterne vurderer, at der i høj eller i nogen grad har været dialog mellem deres VEU-center og de regionale vækstfora om dette fokuspunkt. Som tabellen viser, vurderer 37 % (af de 62 respondenter, der havde svaret "I høj grad", "I nogen grad" eller "I mindre grad" på det forrige spørgsmål), at denne dialog gavtede deres samarbejde. De 37 %, der svarer, at de oplever, at de i høj eller i nogen grad har gavn af dialogen, udgør 27 % af alle respondenter.

Tabel 5

I hvilken grad er der dialog mellem jeres VEU-center og de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder – og i hvilken grad oplever I, at denne dialog gavner jeres arbejde?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
I hvilken grad er der dialog mellem jeres VEU-center og de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder? (n = 81)	11 %	47 %	16 %	4 %	22 %	100 %
I hvilken grad oplever du, at denne dialog gavner jeres arbejde?* (n = 60)	5 %	32 %	43 %	15 %	5 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

* Bemærk, at det opfølgende spørgsmål kun er stillet til dem, der har svaret "I høj grad", "I nogen grad" eller "I mindre grad" på det foregående spørgsmål.

Vi finder det værd at bemærke, at 22 % af respondenterne svarer, at de ikke ved, i hvilken grad der er dialog mellem VEU-centeret og det regionale vækstforum. Når en så relativt stor andel af institutionslederne svarer "Ved ikke" på dette spørgsmål, kan det igen være et udtryk for, at deres kendskab til sådanne dialoger er begrænset. Resultatet skal sammenholdes med det resultat, vi noterede os i afsnit 4.1, at 87 % af respondenterne oplever, at de modtager tilstrækkelig information fra VEU-centeret om det regionale samarbejde.

I spørgeskemaundersøgelsen er institutionslederne mest positive i deres vurderinger af betydningen af det regionale samarbejde i forhold til kvaliteten af rådgivning af virksomheder og enkeltpersoner. Som tabellen nedenfor viser, kommer dette særligt til udtryk i deres svar på spørgsmål om, hvordan man tilrettelægger det virksomhedsopsøgende arbejde på institutionerne, samt i forhold til kvaliteten af rådgivningen af virksomhederne. Bemærk at lederne er blevet bedt om at forholde sig til betydningen af det samlede regionale samarbejde på både det erhvervspolitiske og det beskæftigelsespolitiske område.

Tabel 6
I hvilken grad har VEU-centerets regionale samarbejde haft ...

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
... positiv betydning for, hvordan jeres institution tilrettelægger det virksomhedsopsøgende arbejde? (n = 85)	15 %	33 %	37 %	15 %	0 %	100 %
... positiv betydning for kvaliteten af rådgivning af virksomheder? (n = 84)	11 %	46 %	21 %	20 %	1 %	100 %
... betydning for, hvilken type virksomheder jeres institution besøger? (n = 85)	11 %	26 %	39 %	25 %	0 %	100 %
... positiv betydning for tilrettelæggelse af indsatser over for grupper af beskæftigede, herunder fx jobtruede? (n = 84)	10 %	33 %	30 %	27 %	0 %	100 %
... positiv betydning for kvaliteten af vejledning af enkeltpersoner? (n = 84)	8 %	30 %	36 %	26 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

Kvaliteten af vejledning af enkeltpersoner er den indsats, som færrest respondenter vurderer, at VEU-centerets regionale samarbejde har haft en positiv indvirkning på. Den lave vurdering synes umiddelbart ikke overraskende, når man tager i betragtning, at VEU-centrene i høj grad har haft fokus på det virksomhedsrettede arbejde siden opstarten. Omvendt har der allerede ved etableringen af VEU-centrene været en forventning om, at de skulle spille en rolle i forhold til vejledning

af voksne. Det nævnes således også i bemærkningerne til lovforslaget om VEU-centrene, at opgaverne fra de tidligere lokale voksenvejledningsnetværk skulle overgå til VEU-centrene, samtidig med at vejledningsnetværkene blev nedlagt (L52 af 29.10.2009, bemærkninger til lovforslaget, stk. 3.2).

4.4.3 Opsummering – VEU-centrene og erhvervsudviklingsområdet

I dette afsnit har vi haft specifikt fokus på, hvordan institutionslederne og de regionale repræsentanter for de forskellige vækstfora vurderer og oplever VEU-centrenes rolle i samspillet omkring det erhvervspolitiske område. Ser vi på, hvordan disse aktører vurderer, at VEU-centrenes samarbejde med de regionale vækstfora understøtter den regionale erhvervsudvikling, kan vi overordnet bemærke, at både institutionsledere og repræsentanter for vækstfora er delte i deres holdninger, og at holdningerne igen må ses i en regional kontekst, hvor geografiske udfordringer og konkurrence flere steder har stor betydning for samarbejdet. Vi må dog også bemærke, at nogle vækstcentre fremhæver, at de har formået at bryde en negativ spiral og udvikle samarbejdet med deres VEU-centre. Dette har de gjort ved at tage samarbejdet alvorligt og prøve at få indblik i hinandens praksis og arbejdsbetingelser. Hvor den første del af afsnittet havde fokus på selve samarbejdet på erhvervsområdet, havde afsnittets anden halvdel fokus på informanternes vurderinger af udbyttet af samarbejdet: Hvordan er samarbejdet med til at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling? Her bemærkede vi, at informanterne særligt fremhæver det konkrete samarbejde om regionale projekter som en løftestang til udvikling. Vi bemærkede også, at institutionslederne igen er delte i deres holdninger. 51 % af institutionslederne vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad oplever, at det VEU-center, de er tilknyttet, bidrager til at løfte udfordringer inden for erhvervs- og vækstområdet.

4.5 VEU-centrene og beskæftigelsesområdet

I forrige afsnit fokuserede vi på VEU-centrenes samarbejde med vækstfora på det erhvervspolitiske område. Dette afsnit retter opmærksomheden mod VEU-centrenes samarbejde med beskæftigelsesrådene på det beskæftigelsespolitiske område. De regionale beskæftigelsesråd har til opgave at overvåge og analysere udviklingen på arbejdsmarkedet for herigennem at bidrage til at sikre resultater og effekter af beskæftigelsesindsatsen i beskæftigelsesregionerne. Som en del af det regionale samspil har beskæftigelsesregionerne også til opgave at koordinere uddannelses- og erhvervsvejledningen. Afsnittet baserer sig på data fra interview med repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd samt på resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt institutionsledere: Hvordan oplever og vurderer institutionslederne og repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd VEU-centrenes rolle i samspillet omkring det beskæftigelsespolitiske område?

Vores interesse for dette spørgsmål udspringer igen af nogle af de forventninger til VEU-centrenes rolle, som vi identificerede i kapitel 3. I kapitel 3 fremhævede vi, at Undervisningsministeriet har formuleret en overordnet forventning om, at VEU-centrene medtænkes som et instrument, der skal løfte udfordringer inden for beskæftigelses-, erhvervs- og vækstområdet (Undervisningsministeriet 2012). Denne overordnede forventning konkretiseres i udviklingskontrakterne for 2011-12 og 2012-13, der opstiller en forventning om, hhv. at samspillet mellem VEU-indsatsen og den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling styrkes, og at VEU-indsatsen bidrager til at fremme den regionale erhvervs- og beskæftigelsesudvikling, herunder gennem projekter om kompetenceudvikling for beskæftigede og ledige.

I afsnittene nedenfor vil vi først rette opmærksomheden mod, hvordan repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd og institutionsledere vurderer samarbejdet mellem VEU-centre og beskæftigelsesråd. Herefter vil vi se nærmere på deres vurderinger af, hvad der kommer ud af samarbejdet på det beskæftigelsespolitiske område.

4.5.1 Perspektiver på samarbejdet mellem VEU-centre og beskæftigelsesråd

Ser vi først på, hvordan repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd vurderer, at VEU-centrene bidrager i det regionale samarbejde på beskæftigelsesområdet (jf. forventninger udtrykt i udviklingskontrakterne for 2011-12), hæfter vi os ved, at flere informanter fremhæver, at VEU-centrene spiller en central rolle i at få selve samarbejdet til at fungere. Som i forrige afsnit må vi igen konkludere, at der er forskellige erfaringer med og holdninger til samarbejdet, og at informanternes perspektiver hver især afspejler en lokal kontekst.

I nogle af de regioner, der særligt fremhæver VEU-centrenes koordinerende rolle på beskæftigelsesområdet som positiv, bemærker repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd, at VEU-centrenes koordinerende rolle har positiv betydning for samarbejdet. Fx udtaler en informant, at "før VEU-centrene var der ikke noget samarbejde mellem beskæftigelses- og uddannelsessystemet". Flere er også inde på, at de har bemærket, hvordan øget samarbejde og koordinering i sig selv kan bidrage til at komme en konkurrencestemning til livs. En informant beskriver fx, hvordan et konkret samarbejde mellem forskellige uddannelsesinstitutioner omkring uddannelsesstilbud har bidraget til at forbedre samarbejde mellem institutionerne mere generelt:

Det ville vi ikke have set før VEU-centrenes indførelse. Der ville skolerne ikke have arbejdet sammen, så det er helt afgjort, at VEU-centeret har gjort en forskel her. Aktørerne havde lært hinanden at kende, så de turde godt indgå samarbejde. De fik koordineret og fokuseret uddannelsesstilbud til dem, der er truet af at miste dagpenge.

VEU-centrenes koordinerende rolle fremhæves som en central og vigtig opgave i det regionale samspil med beskæftigelsesrådene, blandt andet fordi den er med til at sikre, at VEU-udbydernes kurser bliver oprettet. En repræsentant for et regionalt beskæftigelsesråd vurderer således: "Kurserne bliver i højere grad til noget, efter at VEU-centrene spiller en koordinerende rolle." Informanten mener endvidere, at "kurser bliver til noget, fordi kursister fra flere forskellige institutioner og geografiske steder bliver medtaget".

Hvor flere informanter fra de regionale beskæftigelsesråd altså fremhæver, at VEU-centrenes koordinerende rolle virker positivt ind på det regionale samspil, peger interview med informanter fra andre regioner på, at deres VEU-centre ikke i samme grad udfylder en koordinerende rolle. Og når koordinering fra VEU-centrene ikke finder sted i tilstrækkelig grad, er der ifølge en informant risiko for, at kurserne ikke bliver afholdt med den konsekvens, at "en del virksomheder [opgiver efteruddannelse], fordi de ikke oplever, at de [kurserne] bliver til noget".

Den største barriere for, at VEU-centrene i disse regioner får og tager en koordinerende rolle, vurderes igen at være konkurrence mellem uddannelsesinstitutionerne. Som en informant udtrykker det:

VEU-centrene fungerer ikke 100 % godt endnu. De er i en fase, hvor man lærer at håndtere et tvungent samarbejde [...] Der er udvikling i den gode retning at spore. Alle institutioner bakker helt op omkring det her, men de er stadig lidt afventende i forhold til at finde ud af, hvad det indebærer, og hvordan de som institution kan profitere deraf.

Skæver vi til resultater af spørgeskemaundersøgelsen blandt institutionsledere, ser vi, at lederne af VEU-institutioner også er delte i deres vurderinger af, hvorvidt deres VEU-center samarbejder med beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder. Som det fremgår af tabel 7, svarer 48 % af institutionslederne, at deres VEU-center i høj eller i nogen grad har deltaget i samarbejdsprojekter med de regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder. 26 % svarer, at de i mindre grad eller slet ikke har deltaget i dette samarbejde. 26 % af institutionsrepræsentanterne svarer "Ved ikke" på dette spørgsmål, og vi må bemærke, at denne relativt store andel af respondenter, der svarer "Ved ikke", kunne indikere, enten at der ikke kommunikeres tydeligt om samarbejdet, eller at samarbejdet endnu ikke er så veludviklet.

Tabel 7

I hvilken grad deltager jeres VEU-center i samarbejdsprojekter med de regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder – og i hvilken grad oplever du, at dette samarbejde gavner jeres arbejde?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved Ikke	I alt
I hvilken grad deltager jeres VEU-center i samarbejdsprojekter med de regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder? (n = 81)	10 %	38 %	16 %	10 %	26 %	100 %
I hvilken grad oplever du, at dette samarbejde gavner jeres arbejde?* (n = 52)	10 %	35 %	25 %	23 %	8 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

** Bemærk, at det opfølgende spørgsmål kun er stillet til dem, der har svaret "I høj grad", "I nogen grad" eller "I mindre grad" på spørgsmålet inden.*

Som tabellen viser, vurderer 45 % (af de 52 respondenter, der svarer, at deres VEU-center i høj grad, i nogen grad eller i mindre grad deltager i samarbejdsprojekter med de regionale beskæftigelsesråd), at samarbejdet gavner deres arbejde. Disse 45 % udgør 28 % af den samlede gruppe institutionsledere.

Sammenholder vi dette resultat med data fra interviewene med repræsentanter for de regionale beskæftigelsesråd, må vi igen bemærke, at interviewene vidner om, at samarbejdet i enkelte regioner er udfordret, og at konkurrence institutionerne imellem fortsat synes at have stor betydning for VEU-centrenes mulighed for at koordinere samarbejdet.

4.5.2 Perspektiver på udbyttet af samarbejdet mellem VEU-centre og beskæftigelsesråd

Som vi er inde på i ovenstående afsnit, synes der altså at være delte holdninger om, hvordan samarbejdet mellem VEU-centre og de regionale beskæftigelsesråd fungerer. Holdningerne afspejler i vid udstrækning lokale forhold i den enkelte region. I dette afsnit ser vi nærmere på, hvordan de forskellige informanter vurderer, at samarbejdet bidrager til at understøtte den regionale beskæftigelsesudvikling (jf. forventninger udtrykt i udviklingskontrakterne for 2012-13). Helt oplagt udtrykker informanterne også forskellige holdninger til dette. Informanter, der oplever, at det regionale samarbejde på beskæftigelsesområdet er mindre velfungerende, har åbenlyst vanskeligt ved at se udbyttet. Informanter, der har erfaret, at det giver mening at samarbejde, tillægger også samarbejdet værdi. Flere er inde på, at samarbejdet simpelthen har betydning for deres mulighed for at opfylde de forventninger, der er til dem.

Ifølge flere af de regionale repræsentanter, der har et velfungerende samarbejde med deres VEU-center, bidrager koordineringen med VEU-centre til, at ledige i deres region i højere grad kan få deres uddannelsesønsker opfyldt. En repræsentant for et beskæftigelsesråd forklarer:

De ledige vil ikke alle sammen det samme – og jobcentrene vil gerne have samlet hele hold, der vælger den efteruddannelse, der er på den involverede uddannelsesinstitution. På den måde har VEU-centeret haft en positiv indflydelse, så det bliver ligeligt fordelt og de lediges ønsker opfyldt.

Interviewene peger desuden på, at man i nogle regioner oplever, at VEU-centrene bidrager positivt i det konkrete projektsamarbejde. En repræsentant for et af de regionale beskæftigelsesråd beskriver fx det lokale samarbejde om projekter som "strategisk og offensivt":

Der er sat ufatteligt mange jobrotationsprojekter i gang, og det er kun sket på baggrund af det tætte samarbejde med VEU-centrene. Vi er nået længere end resten af landet i forhold til jobrotation, og her spiller VEU-centrene en central rolle. VEU-centeret er ofte bølgebryderen i forhold til udgangspunktet for diskussionen omkring, hvad virksomheden kan få ud af, at de ansatte bliver dygtigere.

Ser vi nærmere på resultater fra spørgeskemaundersøgelsen, må vi også her konstatere, at institutionslederne er delte i deres vurderinger af, hvorvidt deres VEU-center bidrager til at løfte udfordringer med ledighed i regionen.

Tabel 8

I hvilken grad oplever du, at det VEU-center, som jeres institution er tilknyttet, bidrager til at løfte udfordringer med ledighed i regionen?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
I hvilken grad oplever du, at det VEU-center, som jeres institution er tilknyttet, bidrager til at løfte udfordringer med ledighed i regionen? (n = 81)	14 %	47 %	26 %	9 %	5 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

Som det ses af tabellen, svarer 61 %, at de i høj eller i nogen grad oplever, at det VEU-center, som deres institution er tilknyttet, bidrager til at løfte udfordringer med ledighed i regionen.

Tabel 9 illustrerer institutionsledernes vurderinger af, i hvilken grad der har været dialog mellem deres VEU-center og de regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder, og hvorvidt de havde gavn af denne dialog i deres daglige arbejde.

Tabel 9

I hvilken grad er der dialog mellem jeres VEU-center og de regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder – og i hvilken grad oplever I, at denne dialog gavner jeres arbejde?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
I hvilken grad er der dialog mellem jeres VEU-center og de regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder? (n = 81)	7 %	35 %	25 %	6 %	27 %	100 %
I hvilken grad oplever du, at denne dialog gavner jeres arbejde?* (n = 54)	7 %	37 %	37 %	11 %	7 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

** Bemærk, at det opfølgende spørgsmål kun er stillet til dem, der har svaret "I høj grad", "I nogen grad" eller "I mindre grad" på spørgsmålet inden.*

Det ses af tabellen, at 42 % af respondenterne svarer, at der i høj eller i nogen grad har været dialog mellem deres VEU-center og det regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder. Som tabellen viser, vurderer 44 % (af de 54 respondenter, der havde svaret "I høj grad", "I nogen grad" eller "I mindre grad" på det forrige spørgsmål), at de i høj eller i nogen grad oplever, at dialogen gavner deres arbejde. De 44 %, der svarer, at de oplever, at de i høj grad eller i nogen grad har gavn af dialogen, udgør 30 % af alle respondenter.

Vi finder det værd at bemærke, at 27 % af respondenterne svarer "Ved ikke" på spørgsmålet om, i hvilken grad der er dialog mellem deres VEU-center og det regionale beskæftigelsesråd. Når så mange svarer "Ved ikke", kan det være et udtryk for, at deres kendskab til sådanne dialoger er begrænset. Resultatet skal dog sammenholdes med, at 87 % af respondenterne – som vi så i afsnit 4.2.2 – oplever, at de modtager tilstrækkelig information fra VEU-centeret om det regionale samarbejde.

4.5.3 Opsummering – VEU-centrene og beskæftigelsesområdet

I dette afsnit har vi set nærmere på, hvordan institutionslederne og de regionale repræsentanter for de forskellige beskæftigelsesråd vurderer og oplever VEU-centrenes rolle i samspillet omkring beskæftigelsesområdet. Vi har overordnet bemærket, at både institutionsledere og repræsentanter for beskæftigelsesråd også på beskæftigelsesområdet er delte i deres holdninger til selve sam-

arbejdet og udbyttet af det, og at de nævner geografiske udfordringer og konkurrence som centrale faktorer, der spiller ind på samarbejdet og udbyttet af det. Informanter, der henviser til, at det regionale samarbejde på beskæftigelsesområdet er mindre velfungerende, bemærker også, at udbyttet af samarbejdet er vanskeligt at få øje på. Informanter, der derimod understreger, at de indgår i et velfungerende regionalt samarbejde, tillægger også samarbejdet værdi og bemærker, at samarbejdet har betydning for deres mulighed for at opfylde de forventninger, der er stillet til dem.

Ser vi på tværs af erhvervs- og beskæftigelsesområdet, går denne pointe igen på begge områder. Dog er der forskelle at spore i det kvantitative materiale. Sammenholder vi tabel 5, der illustrerer institutionsledernes vurderinger af dialogen mellem deres VEU-center og de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder, og tabel 9, der illustrerer institutionsledernes vurderinger af dialogen mellem deres VEU-center og de regionale beskæftigelsesråd om omstilling og udvikling af virksomheder, kan vi spore, at institutionslederne samlet set vurderer, at der er mere dialog med vækstfora end med beskæftigelsesrådene om dette tema. Hvor 58 % af institutionslederne vurderer, at der i høj eller i nogen grad er dialog mellem deres VEU-center og de regionale vækstfora om omstilling og udvikling af virksomheder (tabel 5), svarer 42 % af institutionslederne, at der i høj eller i nogen grad er dialog mellem deres VEU-center og det regionale beskæftigelsesråd om samme tema (tabel 9). Omvendt er institutionsledernes vurdering af, hvor gavnlig denne dialog er for samarbejdet, en anelse mere positiv på beskæftigelsesområdet end på det erhvervspolitiske område. Hvor 37 % (af de 62 respondenter, der har svaret, at der er dialog mellem deres VEU-center og de regionale vækstfora) svarer, at de oplever, at deres dialog med vækstfora i høj grad eller i nogen grad gavner deres arbejde (tabel 5), vurderer 44 % (af de 54 respondenter, der har svaret, at der er dialog mellem deres VEU-center og regionale beskæftigelsesråd), at denne dialog gavner deres arbejde. Spørgeskemaundersøgelsen blandt institutionsledere indikerer altså, at der er en højere grad af dialog mellem VEU-centre og vækstfora end mellem VEU-centre og beskæftigelsesråd, men at andelen af institutionsledere, der oplever dialogen som gavnlig, er større på beskæftigelsesområdet.

Appendiks A

Dokumentation og metode

Denne undersøgelse er gennemført på baggrund af en projektbeskrivelse, som er udarbejdet af EVA (se projektbeskrivelsen på www.eva.dk).

I dette appendiks gør vi nærmere rede for gennemførelsen af spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere af institutioner fra alle landets 13 VEU-centre. Indledningsvist fremlægger vi vores bevæggrunde til at ændre projektets fokus og design undervejs i processen.

Fra evaluering til undersøgelse – et ændret analytisk design

Projektet har ændret analysedesign undervejs i processen, hvilket først og fremmest kommer til udtryk ved, at denne rapport fremlægger resultaterne fra en undersøgelse snarere end en evaluering. Denne ændring er foretaget med afsæt i overvejelser over og vurderinger af datagrundlaget. For det første anså vi det som en forudsætning for at gennemføre en evaluering, at vi kunne få en detaljeret viden om, hvordan VEU-centrene varetager deres opgaver og rolle i det regionale samspil. Denne viden havde vi planlagt at tilegne os ved at gøre VEU-centrenes redegørelser til Undervisningsministeriet til genstand for analyse. Disse redegørelser var dog mindre fyldestgørende, end vi havde regnet med, og dermed manglede vi et væsentligt element for at kunne gennemføre evalueringen, nemlig VEU-centrenes egne detaljerede beskrivelser og analyser af, hvordan de udfylder deres rolle i praksis. For det andet havde en del af informanterne i interviewundersøgelsen et begrænset detailkendskab til VEU-centrenes rolle i det regionale samspil. For det tredje blev det tydeligt i analysefasen, at flere af informanterne repræsenterer stærke interesser, der præger deres vurderinger af, hvordan det regionale samspil tager sig ud. Som konsekvens heraf har vi valgt at afholde os fra at evaluere det faktiske regionale samspil og i stedet undersøge forskellige oplevelser, holdninger og vurderinger af VEU-centrenes rolle i det regionale samspil.

Spørgeskemaundersøgelse blandt institutionsledere

I efteråret 2012 gennemførte EVA en spørgeskemaundersøgelse blandt institutionsledere fra alle landets 13 VEU-centre. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen var at belyse, hvordan udbydere af VEU vurderer, at VEU-centrenes deltagelse i det regionale samarbejde bidrager til udbydernes arbejde med at styrke VEU-indsatsen.

Udarbejdelse og validering af spørgeskemaet

Spørgeskemaet blev udarbejdet af EVA's projektgruppe i oktober 2012, hvorefter skemaet blev pilottestet telefonisk i uge 39. Det elektroniske spørgeskema blev testet på én direktør fra hhv. AMU Nordjylland, SOSU Sjælland og EUC Nordvestsjælland samt på én leder fra hhv. VUC Nordjylland og VUC Vest. Disse institutioner er fordelt på følgende regioner: Region Nordjylland, Region Sjælland og Region Syddanmark. De repræsenterer hhv. tre AMU-udbydere og to VUC-centre.

Formålet med pilottesten var at identificere evt. uklarheder i spørgsmålene, der kunne give anledning til misforståelser, samt at undersøge, om der var centrale forhold, der ikke blev afdækket i skemaet. Pilottesterne blev derfor bedt om at vurdere, hvorvidt de spørgsmål, svarkategorier og begreber, der blev anvendt i skemaet, var relevante, forståelige og dækkende for deres praksis. Derudover blev de bedt om at tage stilling til, om der var forhold, der manglede spørgsmål om. Pilottesternes kommentarer blev noteret på systematisk vis, hvorefter de blev gennemgået med projektgruppen, som efterfølgende justerede spørgeskemaet på baggrund af en samlet vurdering af kommentarerne. Der blev som hovedregel kun foretaget ændringer i spørgeskemaet, hvis flere pilottestere havde ensartede kommentarer eller ændringsforslag til samme spørgsmål.

Udsendelse og rykkerprocedurer

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført som en webbaseret undersøgelse, som respondenterne fik adgang til via en e-mail med et link. E-mails med links til spørgeskemaundersøgelsen blev første gang udsendt til institutionerne 19. november 2012, hvorefter der blev sendt rykkere hhv. 3. og 10. december 2012. Undersøgelsen blev endeligt lukket 17. december 2012.

Svarprocent og bortfaldsanalyse

Da spørgeskemaundersøgelsen blev lukket 17. december 2012, havde 81 respondenter besvaret, hvilket giver en svarprocent på 78, hvilket EVA finder tilfredsstillende.

For at vurdere, om besvarelsene af spørgeskemaet er skævt fordelt i forhold til populationen, er der foretaget en bortfaldsanalyse på regionsniveau samt på centre, jf. tabel 10 og 11.

Tabel 10
Bortfaldsanalyse på regioner

	Andel af population (N = 105)	Andel af besvarelser (n = 81)
Hovedstaden	15 %	11 %
Sjælland	14 %	18 %
Syddanmark	28 %	29 %
Midtjylland	31 %	36 %
Nordjylland	12 %	7 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

Tabel 10 viser, at Region Hovedstaden er underrepræsenteret med 4 procentpoint, mens Region Sjælland er overrepræsenteret med 4 procentpoint. Region Midtjylland er overrepræsenteret med 5 procentpoint, hvorimod Region Nordjylland er underrepræsenteret med 5 procentpoint. Region Syddanmark er overrepræsenteret med 1 procentpoint. Der er dog ikke nogen signifikant skævhed i bortfaldet.

Tabel 11
Bortfaldsanalyse på VUC eller AMU

	Andel af population (N = 105)	Andel af besvarelser (n = 81)
AMU	74 %	78 %
VUC	26 %	22 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af VEU-institutioner.

Tabel 11 viser, at AMU-centrene er overrepræsenteret med 4 procentpoint, mens VUC er underrepræsenteret med 4 procentpoint. Der er dog ikke nogen signifikant skævhed i bortfaldet.

Analyse af data

Analysen af de indkomne besvarelser baserer sig på frekvenstabeller over samtlige spørgsmål og på krydstabeller over svarfordelingerne på udvalgte spørgsmål. Der er anvendt chi i anden-test til at undersøge, om der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem variablene i krydstabellerne. Der er i denne sammenhæng anvendt et signifikansniveau på 0,05.

Appendiks B

Referencer

- Afrapportering for VEU-center Fyn (AMU Fyn), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Hovedstaden og Bornholm (Teknisk Erhvervsskole Center (TEC)), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center MidtØst (Mercantec), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center MidtVest (Uddannelsescenter Holstebro (Holstebro Handelsskole/Holstebro Tekniske Skole)), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Nord (EUC Nord), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Nordsjælland (Erhvervsskolen Nordsjælland), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Syd (EUC Syd), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Trekantområdet (AMU SYD), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Vest (AMU Vest), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Vestsjælland (Selandia), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Øst og Øerne (EUC Ringsted Erhvervsuddannelsescen-ter/Handelsskolen Sjælland Syd), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Østjylland (AARHUS TECH), 2010-2011
- Afrapportering for VEU-center Aalborg/Himmerland (AMU Nordjylland), 2010-2011
- LBK nr. 731 af 15.6.2010, Bekendtgørelse af lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats
- BEK nr. 1390 af 10.12.2009, Bekendtgørelse om VEU-centre og centerråd
- EVA 2012, *Evaluering af VEU-centrene, vurdering af styreform, samarbejde og resultater*
- Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. (etablering af VEU-centre og centerråd m.m.) L52), 29.10.2009
http://www.ft.dk/samling/20091/lovforslag/L52/som_fremsat.htm#dok.
- LBK nr. 381 af 26.3.2010, Bekendtgørelse af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.
- LBK nr.1715 af 16.12.2010, Bekendtgørelse af lov om erhvervsfremme
- Lov nr. 1100 af 30.11.2009, Lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Fyn (AMU Fyn), 2012-2013

- Midtvejsafrapportering for VEU-center Hovedstaden og Bornholm (Teknisk Erhvervsskole Center (TEC)), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center MIDTVEST (Uddannelsescenter Holstebro (Holstebro Handelsskole/Holstebro Tekniske Skole)), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Midt-Øst (Mercantec), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Nord (EUC Nord), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Nordsjælland (Erhvervsskolen Nordsjælland), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Syd (EUC Syd), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Trekantområdet (AMU SYD), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Vest (AMU Vest), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Vestsjælland (Selandia), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Øst og Øerne (EUC Ringsted Erhvervsuddannelsescenter/Handelsskolen Sjælland Syd), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Østjylland (AARHUS TECH), 2012-2013
- Midtvejsafrapportering for VEU-center Aalborg/Himmerland (AMU Nordjylland), 2012-2013
- Pedersen, Villy Hovard, Andresen, Susanne og Lassen, Morten 2013, *En fortælling om AMU*, Aalborg Universitetsforlag
- Undervisningsministeriet¹⁵ 2009, *Notat om høringsvar til forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser (Etablering af VEU-centre og centerråd m.v.)*
http://www.ft.dk/samling/20091/lovforslag/L52/som_fremsat.htm#dok, 1.10.2009
- Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsrettet voksenuddannelse 2011, *VEU-centre resultater 2010*, 8.2.2011
- Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsrettet voksenuddannelse 2011, *Det regionale samspil – 1. beretning fra VEU-centre*, 2.5.2011
- Undervisningsministeriet, Afdelingen for Ungdoms- og Voksenuddannelse, 2012 *VEU-centrene og det regionale samspil 2010-2011*, 14.3.2012
- Undervisningsministeriet, Afdelingen for Ungdoms- og Voksenuddannelse 2013, *VEU-centrene og det regionale samspil 2012*, 4.4.2013
- Undervisningsministeriet og Syddansk Vækstforum 2012, *Regionalt vækstpartnerskab mellem Referingen og Syddansk Vækstforum*, 23.5.2012
- VEU-rådet 2011, Temadrøftelser
<http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Uddannelse-og-undervisning-for-voksne/2011/Strategiske-fokusomraader/Emner-fra-VEU-raadets-temadroeftelser>

¹⁵ Undervisningsministeriet er her brugt som udgivernavn på de dokumenter, som blev udgivet, mens ministeriet officielt hed Ministeriet for Børn og Undervisning.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 35 55 01 01
F 35 55 10 11

E eva@eva.dk
H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

Læs mere om EVA på vores hjemmeside, www.eva.dk.
Her kan du også downloade alle EVA's udgivelser
– trykte eksemplarer kan bestilles via en boghandler.

ISBN: 978-87-7958-748-9

